

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

**Reálné problémy komunálního hospodaření obce
Tuchoměřice**

Mark Grimberg

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Mark Grimberg

Podnikání a administrativa

Název práce

Reálné problémy komunálního hospodaření obce Tuchoměřice

Název anglicky

Real problems of municipal economy with a focus on the municipality of Tuchoměřice

Cíle práce

Cílem práce je na základě rozboru vývoje příjmů, tedy místních poplatků a dotací, ale i výdajů obce, a to za poslední 4 roky (2017–2020), vyhodnotit problematiku hospodaření územních samosprávných celků a přehled o dotační politice obce. V podmínkách vybrané obce poukázat na možnosti zlepšení hospodaření dané obce i s ohledem na legislativní a ekonomické limity obce.

Metodika

Práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část, kde teoretická část se bude zaměřovat na vymezení základních pojmů vztahujících se k dané problematice, na analýzu legislativy a interpretaci literatury dotýkající se hospodaření obcí a spojený sběr dat za konkrétní obec.

V praktické části se využije komparační metoda ke srovnání výše místních poplatků v okolních obcích a přijatých dotací. Čerpáno bude z údajů z rozpočtů a závěrečných účtů.

Analytická část práce se bude opírat o analýzu celkových příjmů a výdajů obce Tuchoměřice za sledované období 2017–2020.

Získaná data budou graficky znázorněna a okomentována.

Na závěr bude použita metoda indukce pro návrhy, které mohou vést k lepšímu financování obce v dalších letech (v horizontu 2 až 3 let).

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Dotace, komunální hospodářství, legislativa, obec, dotační politika

Doporučené zdroje informací

-
- Berka, R. a kol. Příručka člena zastupitelstva obce. Praha : VCVS ČR, o.p.s., 2002
- CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu. Praha: Transparency International – Česká republika, 2008. ISBN 978-80-87123-06-5.
- INSTITUT PRO VEŘEJNOU SPRÁVU PRAHA. Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018. ISBN 978-80-87544-99-0
- NAHODIL, František. Veřejné finance v České republice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-162-5
- PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s. ISBN 9788073576141.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejný sektor – řízení a financování. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 485 s. ISBN 9788073579364.
- Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Praha : ASPI a.s., 2005
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 9788024727899.
- RADVAN, Michal. Vlastní daňové příjmy obcí. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 70 s. Spisy PrF MU, řada teoretická, sv. č. 392. ISBN 978-80-2105611-4.
- SEDMIHRADSKÁ, Lucie. Rozpočtový proces obcí. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Reálné problémy komunálního hospodaření obce Tuchoměřice" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2022

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Viktoru Jansovi za vedení mé bakalářské práce.

Reálné problémy komunálního hospodaření obce Tuchoměřice

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá problematikou hospodaření obce Tuchoměřice ve sledovaném období 2017–2020. Teoretická část seznamuje se stručnou historií vývoje obecní samosprávy, která se posléze přenáší do oblasti financování obcí. Praktická část seznamuje s konkrétní vybranou obcí Tuchoměřice. V prvním úseku praktické části s historií obce, jejím polohopisem a přes životní prostředí se dostává k aktuální ekonomické situaci ve vybrané obci. Plynule pak přechází na analýzu rozpočtů obce za sledované čtyřleté období, porovnává výši přijatých dotací a místních poplatků s okolními obcemi a vyzdvihuje jednotlivé oblasti, kde je prostor pro zlepšení.

Teoretická část vychází z přímého citování i parafrázování aktuálních právních norem, kde jsou potřebné informace ze kterých vychází praktická část. V praktické části jsou analyticky zpracovány jednotlivé rozpočtové roky ve sledovaném období. Následně se využívá metoda komparace pro porovnávání vybraných příjmů s okolními obcemi a nakonec je pomocí indukce navrženo zlepšení hospodaření obce Tuchoměřice.

Klíčová slova: Dotace, komunální hospodářství, legislativa, obec, dotační politika, obecní samospráva, místní poplatky

Real problems of municipal economy with a focus on the municipality of Tuchoměřice

Abstract

The bachelor thesis deals with the management of the municipality of Tuchoměřice in the period 2017-2020. The theoretical part introduces to a brief history of the development of municipal self-government, which is then transferred to the area of municipal financing. The practical part introduces to the specific selected municipality of Tuchoměřice. The first section of the practical part deals with the history of the municipality, its semi-topography and through the environment, it gets to the current economic situation in the selected municipality. It then moves seamlessly into an analysis of the municipality's budgets over the four-year period under review, comparing the amount of subsidies and local taxes received with neighbouring municipalities and highlighting particular areas where there is room for improvement.

The theoretical part is based on direct quotation and paraphrasing of current legal norms, where the reader will get the necessary information on which the practical part is based. In the practical part, the individual budget years in the period under review are analysed. Subsequently, the method of comparison is used to compare selected revenues with neighbouring municipalities and finally, by means of induction, the improvement of the management of the municipality of Tuchoměřice is proposed.

Keywords: Subsidies, municipal economy, legislation, municipality, subsidy policy, municipal self-government, local fees

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická část	12
3.1 Historie obecní samosprávy	12
3.1.1 Historie obecní samosprávy do roku 1848	12
3.1.2 Historie obecní samosprávy v letech 1848 a 1948	13
3.1.3 Historie obecní samosprávy v komunistickém Československu	15
3.1.4 Místní samospráva po roce 1989	16
3.2 Vznik, působnosti a členění obcí	18
3.2.1 Vznik a zánik obce	18
3.2.2 Působnosti obce	19
3.2.3 Členění obce	20
3.3 Legislativa hospodaření obcí	23
3.3.1 Rozpočet obce	23
3.3.2 Rozpočtový proces	24
3.3.3 Příjmy obce	26
3.3.4 Výdaje obce	34
4 Praktická část	36
4.1 Obec Tuchoměřice	36
4.1.1 Poloha, historie a demografické údaje	36
4.1.2 Ekonomická situace, nezaměstnanost	40
4.1.3 Občanská vybavenost a životní prostředí	42
4.2 Rozpočty obce Tuchoměřice v jednotlivých letech 2017 – 2020	44
4.2.1 Rok 2017	44
4.2.2 Rok 2018	47
4.2.3 Rok 2019	49
4.2.4 Rok 2020	51
4.3 Zhodnocení financování obce Tuchoměřice	53
4.3.1 Srovnání čerpání dotací s okolními obcemi	54
4.3.2 Srovnání místních poplatků s okolními obcemi	56
4.4 Návrh na navýšení příjmů obce Tuchoměřice	59
5 Závěr	61
6 Seznam použitých zdrojů	63
7 Přílohy	67

Seznam obrázků

Obrázek 1: Zobrazení počtu obyvatel dle věku v komparaci s ČR a Středočeským krajem.....	38
Obrázek 2: Hodnocení podmínek pro hospodářský vývoj.....	40
Obrázek 3: Koeficient ekologické stability	43

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj ve výstavbách nových bytových jednotek v letech 2006 - 2017	39
Tabulka 2: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (v procentech)	42
Tabulka 3: Občanská vybavenost v obci	42
Tabulka 4: Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2017	45
Tabulka 5: Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2018.....	47
Tabulka 6: Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2019	49
Tabulka 7: Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2020.....	51
Tabulka 8: Přehled výše poplatků (stav k 1.1.2020).....	56

Seznam grafů

Graf 1: Struktura daňových příjmů obcí v letech 2013–2020 (v mil. Kč).....	30
Graf 2: Vývoj počtu obyvatel obce Tuchoměřice v letech 2003-2017.....	38
Graf 3: Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2014–2022	41
Graf 4 a 5: Příjmy a výdaje obce za rok 2017	46
Graf 6 a 7: Příjmy a výdaje obce v roce 2018	48
Graf 8 a 9: Příjmy a výdaje obce za rok 2019	50
Graf 10 a 11: Příjmy a výdaje obce za rok 2020	52
Graf 12: Přijaté dotace za sledované období 2017–2020	55
Graf 13: Počet obyvatel sledovaných obcí ke dni 1.1.2020.....	55
Graf 14: Vývoj místních poplatků ze psů	57
Graf 15: Vývoj místních poplatků z užívání veřejného prostranství	58

1 Úvod

Důležitou úlohou každé správně fungující obce je zajištění základních potřeb obyvatelstva, ale i rozvoj životní úrovně a investování do infrastruktury. Pro zabezpečení zmiňovaných potřeb potřebuje obec finanční prostředky, které získává z různých zdrojů. Získané finanční prostředky využívá na výdaje, jejichž cílem je pak realizovat potřeby místního obyvatelstva po sociální nebo i technické stránce.

Základním kamenem pro jakékoliv financování je rozpočet, který se schvaluje ještě před dotčeným rozpočtovým rokem. Příjmy, které obec očekává, musí korespondovat s výdaji, které má v plánu poskytnout na fixní náklady nebo jiné investice. Schváleným rozpočtem se posléze obec řídí v průběhu celého rozpočtového roku. Přesto v průběhu může docházet ke změnám v rozpočtu, za určitých podmínek, kdy dochází k menším úpravám pomocí tzv. rozpočtových opatření. Na konci roku vzniká závěrečný účet, ze kterého vychází výsledné hospodaření obce za uplynulý rok.

Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast z veřejné správy, zpravidla jsou i zde, při získávání peněžních prostředků, mnoho procesů usměrňováno platnými právními normami. Z tohoto důvodu je zapotřebí se v první řadě seznámit s teoretickým základem, z něž poté přímo vychází samotný výzkum práce.

Tato bakalářská práce se zaměřuje především na příjmy obce, již mají pochopitelně vyšší prioritu a podle nichž jsou sestavovány výdaje. V souvislosti s tím se zabývá rozborem jednotlivých rozpočtů vybrané obce Tuchoměřice ve sledovaném období 2017-2020.

Cílem práce je především zhodnotit financování obce Tuchoměřice na základě dostupných dat z jednotlivých rozpočtů a závěrečných účtů, ale také porovnat přijaté dotace a místní poplatky s okolními obcemi, konkrétně jejich výše a perspektivu. Kromě toho si zodpovědět otázku, zda měl začátek koronavirové pandemie vliv na hospodaření obce.

Výstupem jsou konkrétní možnosti zlepšení financování v obci Tuchoměřice, z hlediska příjmů nebo investic, za účelem zvýšení životní úrovně a přilákání nových obyvatel, jež se stanou dalšími zdroji pro hospodaření obce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Prvním cílem práce je vysvětlit problematiku komunálního hospodaření obcí v teoretické části jako informační podklad k porozumění praktické části práce.

Druhým cílem práce je na základě rozboru jednotlivých oblastí příjmů a výdajů ve vybrané obci Tuchoměřice vyhodnotit zda obec zacházela s finančními prostředky hospodárně a ideálně s přebytkem, což vychází z teoretického podkladu správného financování obcí. Kromě rozboru jednotlivých rozpočtových let se práce zaměří okrajově i na okolní obce, se kterými porovná obec Tuchoměřice v příjmech z místních poplatků a přijatých dotací.

Výstupem bakalářské práce je návrh na zlepšení hospodaření obce v následujících letech, popřípadě zlepšení v jiných oblastech za účelem dosažení vyššího životního úrovně, což by mohlo sloužit jako podklad k budoucímu strategickému plánu obce.

2.2 Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zaměřuje na výběr a vymezení základních pojmů vztahujících se k dané problematice, na analýzu legislativy a rešeršní interpretaci literatury dotýkající se hospodaření obcí v souvislosti na sběr potřebných dat a jejich utřídění.

V praktické části se využívá mimo jiné analýza textu finančních podkladů a následně komparační metoda ke srovnání výše místních poplatků v okolních obcích a přijatých dotací. Čerpáno je z údajů o rozpočtů a závěrečných účtů. Kromě toho se opírá o analýzu celkových příjmů a výdajů obce Tuchoměřice za 4 roky ve sledovaném období 2017-2020. Získaná data jsou syntetizována, graficky znázorněna a okomentována.

Na závěr je použita metoda indukce pro návrhy, které mohou vést k lepšímu financování obce Tuchoměřice v dalších letech (v horizontu 2 až 3 let).

3 Teoretická část

3.1 Historie obecní samosprávy

3.1.1 Historie obecní samosprávy do roku 1848

Existence obcí v rámci lidských komunit lze obecně zařadit do vzdálené minulosti a předcházely vzniku samotného státu. Lidské komunity měly určité prvky samosprávy, fungovala tam určitá organizace a rozhodování ohledně fungování v čele s náčelníkem nebo vůdcem, nicméně to bylo bez jakékoliv vazby na určitý stát.

V rozvinutém feudalismu, kdy se rozrůstala společnost a vznikaly komplikované situace, které nemohl panovník řešit, vznikl prostor pro šlechtu, která měla ambice a postupně si přebírala moc, pomocí které mohla rozhodovat o rozvoji měst. Právním základem, aby mohla města fungovat, bylo městské privilegium, které poskytovalo městům určitá oprávnění, což přispělo k jejich autonomii, čímž se dostává k určité samosprávě (Malý, 1993, s. 51).

V období husitském, v 15. století, probíhala feudální krize, která se projevovala především v ekonomické sféře. Mezi venkovem a městy byl velký rozdíl v majetkovém vlastnictví a husitské hnutí s příznivci začali bojovat proti monarchistické formě státu a proti církvi. Vzniká zde myšlenka založena na principu společenské rovnosti s demokratickou formou vládnutí. Část obyvatel založila město Tábor, kde v čele stáli 4 starší a vnitřní forma organizace byla ustanovena tzv. obcemi domácími, kde byla představitelům městská rada (Malý, 1999, s. 44–48).

Po třicetileté válce (1620–1637) využil panovník Ferdinand II. svého vlivu a nastolil panovnický absolutismus, čímž se začalo směřovat k centralizaci, rovněž došlo k omezení hospodářské, vojenské a politické moci měst. V jednotlivých městech byla různorodost samosprávy, což se změnilo nástupem Josefa II., který dosavadní diferenci odstranil a sjednotil. V roce 1784 za jeho vlády rovněž dochází ke sjednocení jednotlivých pražských celků a vzniká tak hlavní město, kde byl do čela postaven magistrát složený z purkmistra, náměstků a radních, rovněž byly ustanoveny senáty – politický, civilní a trestní. Toto uspořádání bylo posléze přeneseno i do dalších měst. Stále se zde rozdělovalo na obyvatelstvo městské a ostatní obyvatelstvo bez městských práv. V rámci josefinského katastru existovaly osady neboli

katastrální obce a podle podmíněné rozlohy docházelo k jejich rozdělování nebo slučování (Malý, 1999, s. 140-144).

3.1.2 Historie obecní samosprávy v letech 1848 a 1948

V tehdejší Evropě se rozšířilo hnutí, které požadovalo a prosazovalo buržoazní stát s demokratickou formou vlády a usilovalo o ukončení absolutistického feudálního systému, včetně odstranění výsad šlechty. Taktéž zrušení církevní nadvlády, kvůli jejich mimořádnému postavení ve společnosti, ale také zastavení cenzury a podobných praktik. Mimo liberálních požadavků se česká buržoazie zaměřovala i na prosazování národnostních otázek a nezávislost na Habsburské monarchii (Schelle, 2005, s. 17).

Po roce 1848, kdy došlo ke zrušení poddanství, ztratil původní správní systém smysl, protože veřejnou správu vykonávaly vrchnostenské úřady. Nová etapa veřejné správy byla postavena na tzv. dvojkolejnosti. Na jedné straně zůstaly některé pravomoci a úkoly u centralizovaných úřadů ve Vídni, na druhé straně byla přenesena určitá moc do rukou místní samosprávy (Schelle, 2002, s. 46). Dne 17. března 1849 byla zrušena dosavadní panství a nejnižší správní jednotkou se staly obce. Každé tehdejší sídliště, popřípadě jiná obydlená oblast, se musela stát obcí nebo osadou obce. Následně se v dané oblasti ze všech obcí zvolila obec okresní a stejným způsobem z obcí okresních vznikaly i obce krajské. V roce 1854 bylo dokončeno ustanovení jednotlivých obcí k územním celkům Čechy, Morava nebo Slezsko. V obci se rozlišovalo taktéž postavení obyvatelstva. Největší počet zahrnoval občany, kteří měli domovské právo, které získali buď udělením nebo narozením. Kromě občanů se zde vyskytovali i obecní příslušníci, kteří neměli domovské právo, ale měli blízký vztah k obci. Ostatní obyvatelé se považovali za cizince a docházelo často k jejich vyhoštěním a dalším omezováním (Malý, 1999, s. 210).

Pro správné fungování obce vznikaly obecní orgány. Prvním správním orgánem byl obecní výbor, kde se hlasovalo většinově, a jeho hlavním úkolem byla funkce kontrolní a usnášející. Občané volili do tohoto orgánu na období tří let. Mezi další úkoly obecního výboru bylo jmenování úředníků, stanovení jejich peněžní odměny, jmenování čestných občanů, a nakonec také volba do obecního představenstva, které bylo druhým důležitým orgánem každé obce. Obecní představenstvo mělo v rukou výkonnou moc, kterou vykonával starosta a minimálně dva radní, kteří však působili především jako zástupci starosty. Omezení počtu členů

obecního představenstva bylo stanovené maximem 1/3 počtu členů obecního výboru. Volební právo měli přiznané občané a příslušníci obce, kteří splňovali určité podmínky, jako je mužské pohlaví, spolehlivě hradili daně a nebyli ve výkonu trestu (Schelle, 2005, s. 67-68).

V průběhu dalších desetiletí vznikala v jednotlivých obcích různá další pravidla a vyhlášky, například ohledně možnosti vyloučení z porad či usnášení členů obecního výboru, pro potřebu regulace a sjednocení v postupech, a také vzhledem k tomu, že obce byly právně zodpovědní za možné způsobené škody svým obyvatelstvem. Na obce byly taktéž delegovány různé další pravomoci, a to v oblasti soudní, poplatkové nebo poštovní a vyšší státní instance prováděly průběžné kontroly obecních úřadů. V 60. letech 19. století bylo ustanoveno členění územního celku Čechy na 7 krajů, přičemž město Praha stálo mimo kraje, a do 79 okresů. Územní celek Morava zahrnoval 2 kraje s 25 okresy a Slezsko mělo pouze 1 kraj se sedmi okresy (Schelle, 2009, s. 83–89).

Po vzniku Československé republiky a změně politického systému byla část výkonů místních samospráv zachována z dob Habsburské monarchie. V roce 1919 proběhly první volby do obcí a větší transformací pak prošly obecní orgány, s přijetím zákona č. 76/1919 Sb., který přidával nebo měnil původní rakouský zákon o obecních zřízeních. Oproti rakouskouherské právní úpravě se touto novelou změnilo postavení starosty, který do této doby vedl celou agendu a obecní rada byla orgánem poradním. Novinkou byly dále komise, které obce mohly zřizovat, kromě jedné, finanční komise, která byla zákonem povinná. Finanční komise měla kontrolní funkci a měla dohlížet nad hospodařením obce. Jestliže uznala, že hospodaření obce je v rozporu s platnými zákony, mohly podat stížnost k příslušným orgánům. Z poloviny členů této komise byly členové obecního zastupitelstva a druhou polovinu členů měl dosazovat právě dohlízející úřad (Schelle, 2009, s. 94-95).

Po zřízení Protektorátu Čech a Moravy došlo k potlačení dosavadních principů a volená zastupitelstva byla postupně rozpuštěna. Nejzásadnějším nařízením bylo vládní nařízení č. 51/1944 Sb., o úřednické správě obcí, kdy se jmenovali úřední starostové a náměstkové, kteří měli veškerou moc na úrovni obcí. Cílem bylo zjednodušení protektorátní správy, protože se nacistům podařilo odstranit dělbu moci a tím byla veškerá správa zcela závislá na říšských orgánech, a to jak na místní, tak ústřední úrovni (Maršálek, 2002, s. 57-58).

3.1.3 Historie obecní samosprávy v komunistickém Československu

Koncem druhé světové války v prosinci 1944 byl vydán ústavní dekret prezidenta republiky, který zřizoval místní a zemské národní výbory jako prozatímní orgány. Tyto národní výbory měly za úkol plnit úkoly jak státní správy, tak i jednotlivých samospráv (Ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944).

Velký zvrát pak přišel v roce 1948, kdy po vítězství KSČ ve volbách a přijetí nové ústavy ze dne 9. května 1948 zanikl demokratický politický systém a s ním i územní samospráva. Na základě této ústavy se už nepočítalo s národními výbory jako prozatímními orgány, ale již jako trvalými. Došlo tím ke konci rozlišování územní samosprávy a státní správy. Zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, vzniklo 19 krajů – z čehož jich bylo třináct v českých zemích (Kadečka, 2003, s. 9).

Postavení obcí v Československu definoval ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a zákon č. 13/1954 Sb., o národních výborech, kdy mohly celostátní orgány, jako například Ministerstvo vnitra, a poté i krajské národní výbory zasahovat do územního uspořádání obcí, pokud splňovaly stanovené podmínky a mělo to důležitý účel. V dalších letech došlo k pozměněním, a to v zákonech č. 65/1960 Sb. a č. 69/1967 Sb., kdy vznikaly místní národní výbory a měly vliv na rozhodování krajských, později okresních, národních výborů. Nutno podotknout, že vznikaly také místní národní výbory, kam spadalo více obcí, ale formálně nebyly sloučené. Velkým trendem pak bylo i slučování obcí, kdy se národní výbory musely držet Metodického pokynu č. 33 / 1961 Sbírký směrníc pro národní výbory, který stanovil: *„Provádět územní změny obcí nelze jen z hlediska zájmů části občanů nebo jen pro odstranění přechodných potíží, ale z důležitých zájmů, zejména pro další rozvoj výstavby obcí v souladu s plánovanou výstavbou okresu a důležitými zájmy obyvatelstva... K slučování obcí se zpravidla přistupuje tam, kde obce svou zástavbou tvoří ve skutečnosti jeden celek nebo kde došlo ke sloučení JZD, přispěje-li sloučení obcí k dalšímu rozvoji zemědělské výroby a hospodářské a kulturní výstavbě obcí“* (Metodický pokyn č. 33/1961).

Poslední zásadnější novelou komunistické éry, týkající se obecní samosprávy, byl zákon č. 49/1982 Sb., o obcích, kdy krajský národní výbor mohl zvolit obec jako střediskovou.

Středisková obec pak měla rozšířenou působnost, a to i pro okolní blízké obce, které střediskovými nebyly (Zákon č. 49/1982 Sb.).

3.1.4 Místní samospráva po roce 1989

Z hlediska územní samosprávy došlo k velkému přelomu a decentralizaci až po ukončení komunistické éry v našich zemích, po roce 1989. Zásadní bylo rozdělení státní správy a místní samosprávy, což platí dodnes.

Po přijetí ústavního zákona Československé republiky v roce 1990 byly zrušeny národní výbory na všech úrovních, tedy jak místní, tak i krajské, které byly dosud orgány státní moci. Hlavním cílem bylo navázat na bohatou tradici a historii místní samosprávy na našem území, ale zároveň ji přizpůsobit tak, aby dosahovala úrovně moderní, vyspělé ekonomiky. Dne 24.11.1990 proběhly důležité volby do obecních zastupitelstev na základě ustanoveného zákona č. 367/1990 Sb., o obcích, který platil po dobu dalších 10 let, do listopadu roku 2000. Tento zákon mimo možnosti a kritérií voleb také stanovoval, za jakých podmínek může vznikat nebo zanikat obec, věnuje se rovněž hospodaření obcí, obecním orgánům a podobně (Zákon č. 367/1990 Sb.).

Další důležitou etapou bylo přijetí Ústavy ČR, dne 1. 1. 1993, po rozdělení států České republiky a Slovenské republiky. Ústava ČR, v hlavě sedmé, obsahuje úpravu územní samosprávy. Touto úpravou se rozumí navázání na tzv. smíšený systém, který u nás fungoval od poloviny 19. století, kdy obce vykonávaly kromě vlastní působnosti, také přenesou působnost, tedy určité pravomoci a úkoly státní správy. Stát nesměl zasahovat do vlastní působnosti obcí, s výjimkou, že by docházelo k porušování zákona (Koudelka, 2007, s. 34).

Přestože došlo k obnovení obecní samosprávy v roce 1990, nebylo v té době ještě vypracováno samostatné financování obecní samosprávy. Až v roce 1993 byla přijata nová daňová soustava České republiky, která položila základy pro samostatné financování. V letech 1990–1993 bylo financování jednotlivých obcí prostřednictvím účelových dotací. Od roku 1993 do roku 2000 byla územní samospráva fakticky tvořena pouze obcemi a vedle obcí potom existovaly okresní úřady, které vznikly s cílem decentralizovat státní správu. Ve vztahu k financování obcí pak byly tyto okresní úřady mezistupněm, přes který proudily do obcí

finanční prostředky. O rozdělování finančních prostředků mezi jednotlivé obce rozhodovalo okresní shromáždění, složené z volených zástupců obcí. V této době také vznikaly rozpory mezi jednotlivými obcemi a okresními úřady, které byly orgány státní moci. Zajímavostí bylo, že kromě kompetence přerozdělování peněz mělo okresní shromáždění, složeného z volených zástupců obcí, za úkol i kontrolu hospodaření těchto obcí. V daném období se vykazovaly rozpočty obcí a okresních úřadů společně, jako místní rozpočty, což ztěžovalo jakoukoliv analýzu, proto postupně docházelo k tomu, že se to začalo rozlišovat, čímž rovněž došlo k tomu, že se začaly financovat okresní úřady a územní samospráva odděleně (Kolektiv autorů, 2008, s. 21).

Od roku 2000 bylo stanoveno 14 vyšších územních samosprávních celků, včetně hlavního města Prahy. S tímto došlo i ke změně ustanovení článku 99 Ústavy, které začalo stanovovat, že „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“ (Zákon č. 1/1993 Sb.).

K 31.12.2002 pak na základě zákona č. 313/2002 Sb. došlo k zániku okresních úřadů, což mělo za následek další vytvořené zákony a vznik obcí s rozšířenou působností, na které byla přenesena činnost a pravomoci někdejších okresních úřadů (Zákon č. 313/2002 Sb.).

3.2 Vznik, působnosti a členění obcí

V Ústavě České republiky, jakožto nejvyšším zákonu, je obec definována jako základní územní samosprávný celek, jež je vymezen katastrálním územím a je veřejnoprávní korporací, vlastníci majetek a hospodařící se svým rozpočtem. Obec má rovněž zodpovědnost v právních vztazích a rozhodnutích, neboť vystupuje svým jménem. Je spravována zastupitelstvem, které je voleno v přímých, svobodných volbách, tajnou formou hlasování. Zastupitelstvo je voleno na čtyřleté volební období. V čele úřadu stojí starosta, který obec reprezentuje i zevnějšku. Kromě zastupitelstva, které je samosprávným orgánem, je v obci také výkonným orgánem rada obce (Koudelka, 2007, s. 168–169).

Obce mají tři základní znaky: občané, působnost a území. Všechny znaky jsou důležitou součástí správného fungování a existence obce. Občané volí zastupitelstvo, čímž mohou ovlivnit chod obce a její rozhodování nebo směřování. Působností se rozumí samospráva, tedy samostatné rozhodování, které se dotýká zájmů občanů dané obce a nakonec území obce, které stanovuje hranice, ve kterých obec hospodaří (Peková, 2005, s. 106).

3.2.1 Vznik a zánik obce

Aktuální právní úprava Zákonu o obcích, která se nevztahuje na hlavní město Praha, umožňuje vznik obcí třemi způsoby.

Prvním a nejčastějším způsobem je sloučení dvou nebo více obcí na základě jejich dohody. Nutno zmínit, že připojení jedné obce k jiné není sloučení dvou obcí, a proto se to na takový případ nevztahuje. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, definuje postup pro sloučení obcí následovně: *„Dohodu o sloučení obcí nebo o připojení obce lze uzavřít na základě rozhodnutí zastupitelstev dotčených obcí, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci. Je-li podán takový návrh, je k uzavření dohody o sloučení obcí nebo o připojení obce nutné souhlasné rozhodnutí místního referenda konaného v obci, ve které byl podán návrh na jeho konání. Dotčené obce oznámí krajskému úřadu rozhodnutí svých zastupitelstev, na jejichž základě má být uzavřena dohoda o sloučení obcí nebo o připojení obce. Je-li konáno místní referendum o sloučení obcí nebo o připojení obce, oznámí dotčené obce i rozhodnutí přijaté v místním referendu.“* (Zákon č. 128/2000 Sb.).

V platném návrhu nesmí chybět rovněž datum sloučení, výčet katastrálních území obce po sloučení, dále název nově vznikající obce, sídlo jejich orgánů a výčet právních předpisů, které budou platit na území nové obce. Žádný státní orgán nemusí schvalovat sloučení obcí, avšak pouze v případě nového, odlišného názvu, ten musí schválit Ministerstvo vnitra. Nakonec také platí, že pokud před sloučením byla jedna z obcí městem, pak je nová sloučená obec také městem a v případě městysu je postup totožný. Druhou možností je oddělení obce od obce a posledním způsobem je zrušením nebo změnou vojenského újezdu (Kopecký, 2017, s. 77-81).

Zaniknout obec může obvykle při slučování s jinou obcí, jedná se také o jediný případ, který upravuje zákon. Pokud nastává situace, že není dostatečný počet kandidujících do obecního zastupitelstva, pak je ministr vnitra povinen do 30 dnů od výsledku voleb vyhlásit nové dodatečné volby (Kopecký, 2017, s. 77-81).

3.2.2 Působnosti obce

Každá obec plní dvě důležité funkce z pohledu působností, které jsou vymezeny zákonem. Kromě samostatné působnosti této veřejnoprávní korporace je obec povinna vykonávat i přenesenou působnost, kdy jsou zákonem delegovány správní záležitosti a činnosti, aby byla státní správa decentralizována a přiblížila se občanovi. Jestliže není zákonem ustanoveno, zda se jedná o samostatnou nebo přenesenou působnost, pak se automaticky působnost považuje za samostatnou (Horzinková, 2008, s. 54).

Samostatnou působnost obec vykonává v zájmu svých občanů a není podřízená žádné autoritě, a to v případech, které nejsou svěřeny zákonem krajům, nebo pokud se nejedná o přenesenou působnost orgánů obce, případně nejsou těmito úkony zvláštními zákony pověřeny příslušné správní úřady, kterým to bylo svěřeno státní správou (Havlíková, 2014, s. 7).

Orgány státní moci a krajů mohou zasahovat do samostatné působnosti obcí pouze v případě, kdy to vyžaduje ochrana zákona a za podmínek, které zákon stanovuje (Koudelka, 2007, s. 22-23). Přesto je možné sledovat nepřímé zásahy státem na parlamentní úrovni, kde se schvalují jednotlivé zákony a obcí se to dotýká především v případě zákonů o rozpočtech a o jejich pravidlech, určení daní, a podobně. Zmíněné položky jsou nejzásadnějšími toky ze strany státu k samotným obcím.

Zastupitelstvo vykonávající činnost samostatné působnosti má především za úkol:

- Rozhodovat o názvech částí obce, o názvech ulic
- Zřizovat, ale také zrušit obecní policii
- Zřizovat a rozpouštět výbory, včetně jejich členů
- Rozhodovat, zda proběhne místní referendum
- Schvalovat program, který určuje směr rozvoje obce
- Schvalovat rozpočet obce
- Vydávat obecně závazné vyhlášky které mohou mít vliv na financování obce
- Další věci, které jsou v souladu se zákonem (C.H. Beck, 2008. s. 473).

Obec v přenesené působnosti vykonává činnost státní správy, která byla svěřena jejím orgánům. Takovým orgánem je zpravidla obecní úřad, který plní úkoly jménem státu a pro svůj výkon získává peníze ze státního rozpočtu. S přenesenou působností se občan nejčastěji dostává do styku v případě stavebního, územního řízení, nebo například i při vydávání občanských průkazů. V přenesené působnosti obec vydává jednak nařízení k provedení zákonů, přitom má povinnost sama se řídit zákony a vedle toho vykonávat správu. Kromě toho nesmí obec zapomenout i na směrnice ministerstev, které ale zároveň nemohou ukládat obci povinnost, a usnesení vlády. Nakonec také v přenesené působnosti musí obec respektovat jednotlivá opatření orgánů, plnící kontrolní funkci (Zákon o obcích, 2015, s. 319).

3.2.3 Členění obce

Podle zákona o obcích, konkrétně ustanovení §61, je možno rozlišovat přenesenou působnost obce podle objemu plněných činností pověřených státní správou. Jedná se o obec se základní přenesenou působností, dále rozšířenou přenesenou působností a na závěr se může jednat i o obec s pověřeným obecním úřadem (Zákon o obcích, 2015, s. 319).

- **Obec se základní přenesenou působností** je obcí 1. stupně a patří sem každá obec. Na této stupni je obec výkonem omezena pouze na oblast svého území. Kromě stanovování nařízení řeší obec také různé přestupky, a to v případě jakéhokoliv narušení v pořádku státní správy nebo v územním pořádku a občanském soužití.

- **Obec s pověřeným obecním úřadem** je obcí 2. stupně a tento typ obce má za úkol vykonávat kromě základní přenesené působnosti také další činnosti svěřené státní správou a příslušnými zákony. Na rozdíl od obcí prvního stupně, zde už není omezena v dalších činnostech na pouhou oblast svého území, ale má na starost správní obvod. Hlavním úkolem je zajišťování voleb do Evropského parlamentu, do zastupitelstev krajů, ale i do Parlamentu České republiky. Typickým znakem je přítomnost matričních a stavebních úřadů v obci.

- **Obec s rozšířenou působností** je obcí 3. stupně a je důsledkem reformy územní veřejné správy s cílem decentralizace a dekoncentrace. Po zrušení okresních úřadů právě tyto obce s rozšířenou působností převzaly většinu úkonů dne 1. ledna 2003 podle zákona č. 314/2002 Sb. Mezi nejdůležitější úkony těchto obcí se řadí:
 - Sociální a právní ochrana dětí
 - Evidence obyvatel
 - Vydávání občanských, řidičských, technických průkazů, včetně evidence bodů za způsobené přestupky, které byly v rozporu se zákonem o silničním provozu
 - Dopravní úřad
 - Správa lesů a vodních ploch
 - Evidence zemědělských subjektů a podnikatelů (Kopecký, 2010, s. 192-201).

Nesoulad a možný střet zájmů vzniká v tom, že mají tyto obce s rozšířenou působností vliv nejen na území, kde obyvatelé dané zastupitelstvo volili, ale také pro území, jejichž obyvatelstvo nemá vliv na složení.

Obce lze dále členit podle forem spolupráce mezi jednotlivými obcemi. Tento trend vzrostl především po vstupu do Evropské unie v roce 2004 a cílem byl rozvoj obcí po finanční, personální i materiální stránce. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, stanovuje, že obce mohou kooperovat pouze v souvislosti s výkonem samostatné působnosti (Zákon č. 128/2000 Sb.).

Forma spolupráce mezi obcemi může být následující:

- **Dobrovolný svazek obcí**, který je základní a nejčastější formou kooperace. Svazek obcí může vykonávat pouze aktivity spojené se samostatnou působností obcí:
 - Snížení personálního a administrativního zatížení obcí
 - Spolupráce a úkoly v záležitostech školství, čistoty, životního prostředí, zdravotnictví, správy majetku obce (Galvasová, 2007, s. 27-28).
- **Euroregiony** jsou fenoménem na hranicích u obcí a měst, jež jsou vzdálená a mnohdy odloučená. Cílem je odbourání významu hranic a přeshraniční spolupráce, především v hromadné dopravě, kulturních akcích, školství, jazykovém rozvoji, možnosti získat kvalifikované pracovníky a dobře placená pracovní místa (Trhlínová, 2014, s. 143-144).
- **Partnerská města a obce** je možnost spolupráce řady měst a obcí s jinými obcemi a městy v evropských státech (Současné trendy v partnerství měst a obcí: Sbíрка praktických příkladů mezinárodní spolupráce, 2012).
- **Další možnosti spolupráce**, které mají za cíl rozvoj obcí a měst v těch nejrůznějších oblastech.

Územní samosprávné celky také lze kategorizovat následujícím způsobem:

- **Statutární města** se mohou členit na městské části, které mohou být samosprávné. Většina z nich jsou města, kde sídlí krajské úřady.
- **Města** mohou vzniknout, pokud má obec nejméně 3000 obyvatel.
- **Městys** je mezistupněm města a obce. Neexistuje zde zákonný minimální počet obyvatel. Stává se jím na základě návrhu obce a stanovuje jej předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.
- **Obce** je základním územním samosprávným celkem, ale zároveň, především z důvodu nižšího počtu obyvatel, není městem (Peková, 2005, s. 107).

3.3 Legislativa hospodaření obcí

Financování obcí je důležitou součástí veřejných financí, které můžeme definovat jako peněžní transakce mezi státem a ostatními subjekty. Každá obec v souvislosti s vykonáváním samostatné působnosti, ale i přenesené působnosti, zastřešuje vícero oblastí, které napomáhají k rozvoji obce, uspokojování potřeb a přání obyvatel obce, například i zřizování nejrůznějších orgánů pro zlepšení organizování a životní úrovně v obci. Pro všechny zmíněné činnosti je proto potřeba mít zabezpečené úspěšné financování, které se řídí zásadami efektivity, hospodárnosti a účelnosti, podobně jako jiné podnikatelské subjekty pro dosažení nejvyššího zisku a nejnižších nákladů. Nejdůležitějším nástrojem je obecní rozpočet, jehož obsahem jsou příjmy, ale i výdaje dané obce.

3.3.1 Rozpočet obce

Veškeré složky, jako jsou obsah, fungování i postavení rozpočtu územních samosprávných celků, jsou stanoveny v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zákon se rovněž vztahuje i na dobrovolné svazky obcí, jak je stanoveno následovně: *„Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí (dále jen "svazek obcí"), pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.“* (Zákon č. 250/2000 Sb.). Každý územní samosprávný celek se při finančním hospodaření musí řídit rozpočtem a rozpočtovým výhledem. Obec sestavuje svůj rozpočet na rozpočtový rok, který je shodný s kalendářním rokem, dle něj poté hospodáří. Z účetního pohledu můžeme rozpočet vnímat jako bilanci příjmů a výdajů. Taková bilance příjmů a výdajů by měla být z dlouhodobého hlediska vyrovnaná nebo v ideálním případě by měly příjmy převyšovat výdaje. Při zcela vyrovnaném rozpočtu totiž obec nemůže plánovat investice a rezervy do příštích let. Jestliže je výsledek dokonce pak záporný, kdy obec nemá finanční prostředky, mohou vzniknout velké potíže na začátku následujícího roku, neboť dotace a daňové příjmy stát přiděluje začátkem rozpočtového roku, v průběhu prvního měsíce ledna (Novotný, 2005, s. 19).

Rozpočet je v podstatě finanční plán, který by měl odpovídat co nejvíce očekávané skutečnosti a aby nevznikaly odchylky v průběhu roku. Pro dosažení přínosného rozpočtu je potřeba mít kvalitní odhad:

- Očekávaná **inflace** a její vliv na příjmy i výdaje.
- **Výdaje na rozvoj obce**, zde je dobré mít připravený propracovaný strategický plán, dále potom kapitálové a běžné výdaje.
- **Příjmy do rozpočtu**, které se skládají z více druhů daní, správních a dalších poplatků a dotací.
- Rezervy v případě **nejistot** (Kolektiv autorů, 2008, s. 252-253).

3.3.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces začíná přípravou střednědobého rozpočtového výhledu, který je důležitou součástí úspěšného plánování financování obce a je stanoven v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů následovně: „*Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet (§ 4).*“ (Zákon č. 250/2000) Jakmile je střednědobý rozpočtový výhled dokončen, vypracovává se návrh rozpočtu, a to na základě výsledku rozpočtu z předešlého rozpočtového roku, vývoje inflace, záměrů a potřeb obyvatel obce a již existujícího střednědobého výhledu rozpočtu na tento rok. Návrh vypracovává stanovený odbor, zpravidla finanční, který je však posléze posuzován vedením obce a finančním výborem (Jurajdová, 2004, s. 34).

Každý občan má možnost nahlédnout k připravovanému rozpočtu, a to na základě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který takový postup, včetně časových úseků, popisuje: „*Územní samosprávný celek zveřejní návrh rozpočtu na svých internetových stránkách a na úřední desce nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku. Na internetových stránkách se zveřejňuje úplné znění návrhu. Na úřední desce může být návrh zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o příjmech a výdajích rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby. Územní samosprávný celek současně oznámí na úřední desce, kde je návrh rozpočtu zveřejněn a kde je možno nahlédnout do jeho listinné*

podoby. Zveřejnění musí trvat až do schválení rozpočtu. Připomínky k návrhu rozpočtu mohou občané příslušného územního samosprávného celku uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění nebo ústně při jeho projednávání na zasedání zastupitelstva.“ Posléze, když dojde ke schválení rozpočtu zastupitelstvem, je zveřejněn formou usnesení (Zákon č. 250/2000 Sb.).

Rozpočet by měl být schválen ještě před nástupem následujícího kalendářního roku, který se shoduje s rozpočtovým rokem. Poté má obec povinnost hospodařit podle schváleného rozpočtu, jak tomu stanovuje zákon č. 250 / 2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jehož znění je následující: „*Územní samosprávný celek a svazek obcí uskutečňuje své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem a vykonává kontrolu svého hospodaření podle zvláštního právního předpisu upravujícího finanční kontrolu ve veřejné správě po celý rozpočtový rok“* (Zákon č. 250/2000 Sb.).

V některých povolených případech a řádných odůvodněních však může obec zasahovat do již schváleného rozpočtu v rámci jeho plnění, a to za pomoci tzv. rozpočtových opatření. Jedná se pouze o důvody, kdy v průběhu roku došlo k **organizační změně**, **metodické změně** v případě úpravy právní normy ovlivňující již schválený rozpočet nebo k **věcné změně**, kdy existuje objektivně odůvodněná skutečnost (Moderní obec, 2013).

Rozpočtová opatření jsou v souladu se zákonem č. 16 / 2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, povolené přesuny v příjmech a výdajích. Vzhledem k tomu, že se příjmy a výdaje ovlivňují, pak by měl být posun takový, aby výsledný rozpočet byl minimálně vyrovnaný, ideálně příjmový. Orgán obce, který by měl přijít s adekvátním opatřením, je právě finanční odbor. Podobně jako u rozpočtu, tak i rozpočtové opatření musí být řádně zveřejněno (Provazníková, 2007, s. 67).

Každý odbor, jež je zainteresovaný do rozpočtu je povinen průběžně hlídat svou část v rozpočtu. Kontrolní funkci v rámci plnění rozpočtu vykonává jak finanční výbor, tak i zastupitelstvo, popřípadě veřejná schůze občanů obce (Provazníková, 2007, s. 67). Na konci každého kalendářního roku je vytvořen závěrečný účet, který musí být opět zveřejněn minimálně 15 dnů před projednáváním zastupitelstvem, přičemž projednání zastupitelstva proběhne nejpozději do 30. června následujícího roku. Obsahem závěrečného účtu je

zhodnocení hospodaření obce dle schváleného rozpočtu a možnost zanalyzovat rozpočet, aby se obec mohla vyhnout případným rizikům. Kontrolní funkci (audit) zpětného hospodaření obce provádí orgán vyššího územního samosprávného celku, a to krajský úřad samostatně, případně prostřednictvím auditora nebo auditorské společnosti. Volba je přitom v rukou obce. Probíhající kontrole se říká přezkoumání hospodaření. V případě zjištěného porušení pak může docházet k naplnění přestupku, například z důvodu absence střednědobého rozpočtového výhledu nebo hospodaření v rozporu se schváleným rozpočtem, případně jakékoliv další skutečnosti v rozporu s platnou právní normou. Veškeré přestupky poté v přenesené působnosti projednává krajský úřad, ke kterému obec přísluší (Rozpočtové hospodaření pro zastupitele, 2018, s. 31-43).

3.3.3 Příjmy obce

Příjmy obce jsou jednou ze složek, kterou zobrazuje rozpočet obce a slouží k finančnímu pokrytí výdajů. Představují peněžní tok do rozpočtu obce, v rámci jeho plnění. Příjmy se mohou skládat z více různých příjmů, a to především z příjmů v rámci dotací, které obec může obdržet ze státního rozpočtu, z krajského rozpočtu nebo ze státních fondů, ale i z výnosů daní nebo z příjmů z místních stanovených poplatků, které jsou zároveň výdaji každého obyvatele obce. Příjmová složka obce však může také profitovat z přijatých peněžních příspěvků, darů nebo jako výsledek své činnosti. Příjmy můžeme dělit na několik typů – **Daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery (dotace)** (Peková, 2008, s. 266-267).

Příloha č. 3 zachycuje finanční tok peněžních prostředků, které předchází tomu, kdy se peníze dostanou do místního rozpočtu obce.

Daňové příjmy

Samotnou daň lze definovat jako neúčelovou a neekvivalentní platbu, která je povinná a nenávratná. Většinou se jedná o pravidelnou platbu do rozpočtu, kterou odvádí každý obyvateľ obce, ale občasně jde i o nepravidelnou platbu, v případě některých okolností (Peková, 2005, s. 193). Mezi nejdůležitější funkce daní jsou:

- **Funkce přidělová** – Získané peníze putují do financování veřejných institucí nebo služeb.

- **Funkce přerozdělovací** – Cílem získaných peněz je neustále snižování nerovnosti mezi občany ve smyslu směřování peněz od mladých pracujících, k důchodcům nebo například od zaměstnaných k nezaměstnaným.
- **Funkce upevňující** – Jedná se o vyšší význam v ekonomice, kdy získané peníze slouží jako rezervy na „horší časy“ (Peková, 2005, s. 193).

Daňové příjmy jsou jedním z nejdůležitějších zdrojů příjmů obcí, ne-li ten nejdůležitější, neboť zcela převyšuje 50 % všech příjmů každé obce. Měly by být plánovatelné a z pohledu administrativní správy, pro absenci možného pochybení a za účelem efektivnosti, je klíčová jednoduchá administrativa.

Z legislativního hlediska jsou daňové příjmy definovány v zákoně č. 243 / 2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) (Zákon č. 243 / 2000 Sb.).

Příjmy z daní můžeme rozlišovat na daně **sdílené** a **svěřené**:

- 1) **Sdílené daně** – Jedná se o daně, které se dělí mezi obec, stát, ale i mezi jednotlivé kraje. Objem finančních prostředků, které obec na základě těchto daní získá, je vysoká, nicméně závisí na předem definovaném výpočtu pro jednotlivé obce, ale i na sazbách daní a ekonomické situaci, které mohou být proměnlivé. (Deník veřejné správy, 2014)

Podle zákona č. 243 / 2000, Sb., o rozpočtovém určení daní, je aktuální rozdělení v rámci sdílených daní následující:

„(1) Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří

a) výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,

b) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,

c) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

d) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

e) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou

1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,

2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,

f) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu g) a v § 3 odst. 1 písm. a),

g) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

h) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

i) podíl na 25,84 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.“

(Zákon č. 243/2000 Sb.)

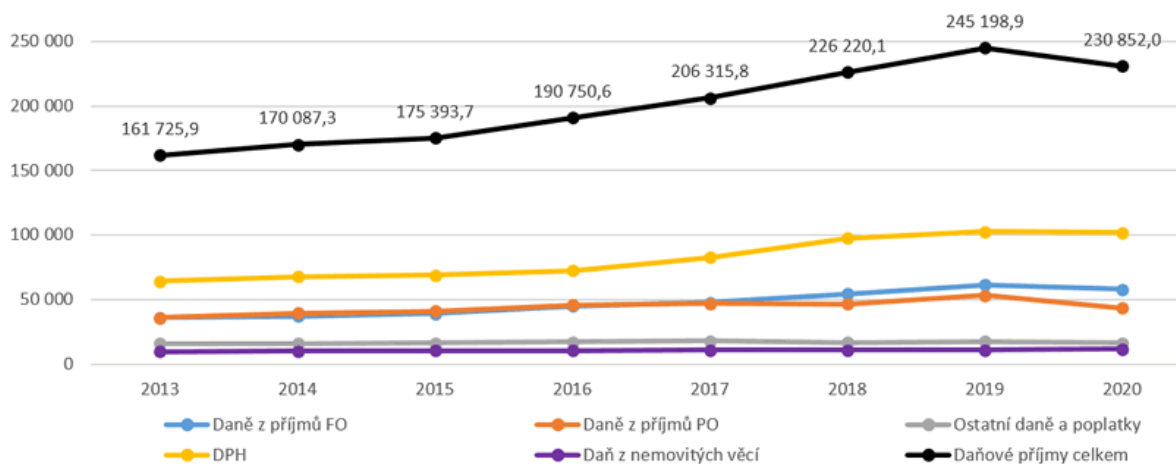
Podíl je ve srovnání s minulostí neustále vzrůstající, vzhledem k tomu, že v předešlých letech, například v roce 2008, činil kolem 21 %, ale také za dobu samostatné České republiky docházelo k již početnému množství změn v rozpočtovém určení daní (Červenka, 2009, s. 47). Ve výpočtu, který slouží k přerozdělování jednotlivých daní se hledí na 2 důležité aspekty, konkrétně **na zdroj získané daně** a **na počet obyvatel dané obce** (Kolektiv autorů, 2008, s. 267).

2) **Svěřené daně** – Jedná se o další možnost příjmů z daní, avšak již ne v takovém objemu jako daně sdílené. Svěřené daně směřují **výlučně** do rozpočtu jednotlivých obcí. Typickými příklady jsou:

- **Daň z nemovitosti**, kterou jsou zatíženy stavby, popřípadě samotné pozemky, je stanovena základní sazbou, ale obce mohou tuto sazbu navýšit koeficientem, který se přičítá na základě určitých parametrů, kam patří atraktivita, poloha pozemku nebo bonita zemědělské půdy.
- **Daň z příjmů právnických osob**, pokud je samotná obec poplatníkem.
- V rámci vykonávané přenesené působnosti obce, mohou obce vybírat **správní poplatky**, které jsou spojeny se samotným poskytováním správních úkonů obce, za účelem pokrytí nákladů.

V grafu č. 1 lze sledovat vývoj průměrných daňových příjmů, a to jak z pohledu jednotlivých typů daní, tak i v celkovém měřítku. Od roku 2013 do roku 2019 je trend vzrůstající, přičemž poté trend klesá, což může být způsobeno „ochromenou“ ekonomikou v důsledku koronavirové pandemie, která kromě bezpečnosti a zdraví občanů a obyvatel postihla také ekonomickou situaci, na které při určení a výběru daní záleží. (Deník veřejné správy, 2020). Vůbec nejvyšší nárůst byl v roce 2010, kdy mohly obce navyšovat základní sazby daní místními koeficienty a celkově vzrostly daňové sazby.

Graf 1: Struktura daňových příjmů obcí v letech 2013–2020 (v mil. Kč)

Zdroj: Deník veřejné správy (2020)

3) **Místní poplatky** – Ve výše uvedeném grafu č. 1 lze vyčíst taktéž *Ostatní daně a poplatky*. Místní poplatky, které do této skupiny patří, jsou součástí daňových příjmů, nicméně oproti ostatním typům daní, jsou specifické v tom, že je může obec nastavovat dle svého uvážení, a to podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Zmíněný zákon definuje veškeré možné poplatky, jejich sazby nebo právě rozpětí sazeb, o kterých posléze rozhoduje samotná obec. Místní poplatky jsou pro každého obyvatele obce mandatorní a v případě jejich ignorování a nezaplacení má obec právo to vymáhat. Nejčastěji se jedná o následující poplatky:

- **Poplatek z jednoho nebo více psů** – Tento poplatek je shora omezen o částce 1 500,- Kč. Každý držitel jednotlivých psů je musí přihlásit u obecního úřadu. Vybrané peníze posléze slouží především k instalaci nových košů pro psí exkrementy a veškerých dalších příslušenství, s cílem zachování čistoty. Výjimkou bývají nevidomé, kteří pro svůj každodenní život potřebují asistovaného psa (Zákon č. 565/1990 Sb.).
- **Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt** – V tomto případě je částka shora omezena částkou 15,- Kč za každý den, včetně prvního dne ubytování. Opět jsou zde výjimky pro určité skupiny lidí.

- **Poplatek za povolení vjezdu motorovým vozidlem** – V rámci zkvalitnění životního prostředí je poslední dobou trendem zavádět i tento poplatek, který může činit poplatek až 20,- Kč za každý den (Zákon č. 565/1990 Sb.).

Nedaňové příjmy

V komparaci s daňovými příjmy, tyto příjmy nevycházejí z daní, přesto mají poměrně vysoký vliv na přijaté finance do rozpočtu obce. Mezi tento typ příjmů patří především příjmy na zisku z vlastního podnikání, prodej svých dlouhodobých, i krátkodobých majetků, ale také zděděné subjekty, dary nebo úroky (Císařová, 2008, s. 18-20).

Na rozdíl od příjmů z daní, se nedaňové příjmy mohou definovat jako jednorázové nebo nepravidelné a obec může ovlivnit jejich výši dle vlastního úsudku, není zde omezována zákonem v takové míře (Provazníková, 2007, s. 88).

Součástí nedaňových příjmů jsou také sankční pokuty (Peková, 2004, s. 281), které je poměrně komplikované uvádět v plánovaném rozpočtu, proto tam figurují spíše jako doplněk, kvůli velmi složitému odhadu vybraných finančních prostředků na základě udělených pokut. V tomto ohledu je možné využít zkušenosti z minulých let a vytvořit si plán nebo předpoklad nastalé situace a s ní i vybraných sankcí.

Kapitálové příjmy

Mezi příjmy z kapitálu se řadí přijaté finanční prostředky prostřednictvím úvěrů nebo půjček, které by měly sloužit jako investice, které budou za následek budoucí výdělek (výnos) (Císařová, 2008, s. 18-20). Pokud si obec žádá o úvěr nebo půjčku, pak při jednání s bankou je v postavení standardního zákazníka. Pro pokrytí investičních nákladů obec může postupovat žádostí o:

- **Úvěr -**
 - **Dlouhodobý** – Splatnost dlouhodobého úvěru je 10 let, proto se využívá především na větší investice.
 - **Střednědobý** – Splatnost střednědobého úvěru činí 4 roky, podle typu investice.
 - **Krátkodobý** – Splatnost krátkodobého úvěru je 1 rok a nejde o typický úvěr pro investice, ale spíše pro menší pomoc při aktuálních finančních potížích.
- **Příjmy z emise dluhopisů** – Jedná se o cenné papíry, které slouží k získání finančních prostředků a vzniká závazek mezi dlužníkem (obcí) a majitelem dluhopisu.
- **Bezúročná půjčka** – Pokud se obec ocitne v situaci, kdy není ve schopnosti plnit stanovený roční rozpočet, pak má možnost si bezúročně vypůjčit finanční injekci od státu, kraje nebo jiné obce (Marková, 2000, s. 102).

Součástí kapitálových příjmů jsou rovněž příjmy z majetku obce, které mohou být finanční, nehmotné nebo hmotné. Z pohledu budoucího financování se však jedná o jednorázovou pomoc, například při prodeji dlouhodobého majetku, neboť obec získá peníze, ale již tento majetek nemá ve vlastnictví (Provazníková 2015, s. 228).

Dotace

Z legislativního hlediska se dotace definují podle zákona č. 218 / 2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, jako: „*peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel.*“ To znamená, že ze zákonného hlediska jsou dotace poskytovány obcím, dobrovolným svazkům obcí, státním fondům, ale i fyzickým nebo právnickým osobám na podnikatelskou činnost. Nutno podotknout, že na dotace není stanoven právní nárok, s výjimkou, kdy zákon stanoví jinak. (Zákon č. 218 / 2000 Sb.) Zákon považuje dotace za poskytnuté prostředky, které jsou nenávratné, může to být typ dotované půjčky, kdy poskytovatel nepožaduje návrat finančních prostředků nebo jiná forma, jako jsou například úlevy od daní (Marková, 2000, s. 102).

Dotace jsou jako příjmová složka obce druhou nejobjemnější peněžní tepnou pro rozpočet obce, hned po daňových příjmech, které s obcemi sdílí kraje a stát. Jelikož jsou výdaje neustále vzrůstající, tak s tím zároveň již obec nemusí vystačit s daňovými příjmy, proto je v zájmu každé obce získat co nejvíce z poskytnutých transferů (dotace) (Peková, 2005, s. 242).

Transfery jsou přidělovány na vertikální formou, tedy od vyšších úrovní, k těm nižším, kam pochopitelně spadá i obec. V Evropě však můžeme naléznout i státy, kde dominuje forma horizontální, což v praxi vypadá tak, že v rámci stejné úrovně bohatší finančně dotují ty chudší (Provazníková, 2015, s. 90).

Základní rozdělení dotací je na základě toho, zda mají určitý cíl (**účelové**) a obec je zavázaná tento předem stanovený cíl splnit, nebo nemají stanovený cíl a obec se sama rozhodne, jakým způsobem využije dotace, které obdržela (**neúčelové**). V obou případech je potřeba dotace dělit taktéž na:

- **Kapitálové dotace**, které jsou označovány jako **investiční** a slouží k pokrytí nákladů dlouhodobých potřeb, avšak s tím, že jsou pouze jednorázové, tj. bez opakování.
- **Běžné dotace**, které jsou opakem kapitálových, to znamená, že jsou **neinvestiční**, slouží k pokrytí standardních potřeb a jsou opakující se. S tímto typem dotací každá obec počítá a získává je začátkem rozpočtového roku (Lajtkepová, 2013, s. 89-95).

V případě neúčelových dotací může stát v určité míře ztrácet přehled o jejich využití a v delším časovém horizontu to může dojít k tomu, že se obec při nesprávném a neefektivním financování zaměří na určité aktivity, na úkor jiných, neméně důležitých aktivit. Dotace jsou nezbytné jak pro samotnou podporu hospodářství obcí, tak i pro jejich budoucí rozvoj a v teoretické sféře v rámci dotačních vazeb se cílí na následující požadavky:

- **Rovnost a spravedlivé rozdělování** na základě kritérií, kterou mohou být určovány na základě počtů obyvatel v obcích, hustota silnic, rozloha obce, příjmy obyvatelstva, a podobně.
- **Srozumitelná a pevně daná kritéria** pro poskytnutí dotací.
- **Stabilita** v tom smyslu, aby nedocházelo k výkyvům v poskytování dotací, vzhledem k tomu, že obce v rámci svého rozpočtu počítají i s touto finanční pomocí.
- **Motivace** obce k dobrému hospodaření se svými financemi, aby nevyužívala dotace k pokrytí svých dluhů (Peková, 2004, s. 291-292).

3.3.4 Výdaje obce

Kromě příjmové složky, která byla podrobně vysvětlována v předešlé kapitole, se musí obec potýkat v rámci svého hospodaření i s rozpočtovou složkou výdajovou. Tedy jak s penězi, které obec přijala, posléze naloží (utrátí). Základem je předem schválený rozpočet obce, který je pro obec závazný a musí se jím řídit. Podle zákona č. 250 / 2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, pak mezi základní výdaje každé obce jsou:

- Výdaje za povinnosti, které obec plní dle uložených zákonů (především v sociální oblasti).
- Výdaje v rámci její samostatné působnosti, kdy obec musí zabezpečit a starat se o vlastní majetek.
- Výdaje v rámci její přenesené působnosti, tedy vykonávání státní správy.
- Povinnosti, uložené ze závazků přijatých v rámci spolupráce s jinými obcemi.
- Finanční podpora subjektů, které provozují činnost, jež je prospěšná obci nebo veřejnosti obecně.
- Kromě výše zmíněného však musí hradit taktéž přijaté půjčky, úroky, emise vlastních dluhopisů (Zákon č. 250 / 2000, Sb.).

Výdaje lze rozlišovat na **plánované** a **neplánované**. Plánované výdaje jsou takové, které jsou zpravidla opakující se a je možné s nimi počítat už v rámci přípravy rozpočtu na následující rozpočtový rok. Neplánované výdaje jsou takové, které nelze předem naplánovat, jsou tzv. „nahodilé“. K těmto výdajům slouží rezervy, které by měla obec postupně vytvářet a je potřeba s nimi počítat (Provazníková, 2009, str. 212–216).

Z ekonomického hlediska jsou výdaje nejčastěji rozdělovány na **běžné** a **kapitálové**. Běžné výdaje jsou takové, které se opakují a jedná se o pokrytí nákladů při každodenní odváděné práci obce a jsou spojené se spotřebou energií, vody, popřípadě platů zaměstnanců, konkrétně výdaje na vyjmenované účely definujeme jako **mandatorní**, tedy povinné. Kapitálové výdaje jsou označovány jako investiční, kdy obec dlouhodobě, tedy více rozpočtových období, investuje do například do majetku (Rozpočet obce, 2013).

Další členění výdajů může být dle:

- Funkcí veřejných finančních prostředků
 - **Alokační** – Náklady spojené s poskytovanými službami od soukromých firem prostřednictvím veřejných zakázek.
 - **Redistribuční** – Dotace, dávky nebo jiné příspěvky směřované obyvatelům obce.
 - **Stabilizační** – Cílem je stabilita a podpora zaměstnanosti v obce, prostřednictvím nákupů služeb (Rozpočtové hospodaření pro zastupitele, 2018, s. 9).

- Odvětví
 - **Výdaje na ekonomickou infrastrukturu** – Náklady za různé výrobní účely, ale i půjčky nebo dotace.
 - **Výdaje na sociální odvětví** – Výdaje na provoz různých sociálních institucí, především v oblasti podpory školství nebo zdravotnictví.
 - **Výdaje na zemědělství, hospodářství a další konkrétní odvětví** (Rozpočtové hospodaření pro zastupitele, 2018, s. 10).

Veškeré členění jednotlivých výdajů lze vidět ve schématu výdajové stránky rozpočtu obce, které zobrazuje příloha č. 4.

Za účelem zachování správného hospodaření obce je důležité, **aby výdaje nepřesahovaly příjmy v průběhu**, ale především na konci, rozpočtového období. V případě, že na konci rozpočtového období budou příjmy obce v převaze, vzniká tím přebytek, který může sloužit jako **rezerva** do dalších let, které lze využít na neplánované situace. Typickým příkladem z posledních let jsou koronavirové restriktce, které ovlivnily ekonomiku celkovou a dotkly se rovněž hospodaření obcí, a to zcela nečekaně.

Jestliže jsou výdaje vyšší než příjmy nebo si obec sjedná například úvěr, pak vzniká zadluženost obce, kterou může obec řešit žádostí o finanční výpomoc, která je většinou bezúročná. Pokud má obec v plánu dlouhodobě investovat do většího projektu, je doporučeno využít případné dotace, například namísto získávání úvěru u banky.

4 Praktická část

4.1 Obec Tuchoměřice

Obec Tuchoměřice, které se bakalářská práce věnuje, je jedna z mnoha obcí v České republice, která se pravidelně zabývá otázkou financování, z pohledu nejrůznějších příjmů, kde jsou obsažené dotace i místní poplatky, ale i z pohledu výdajů, které musí obec Tuchoměřice vynaložit na rozvoj občanské vybavenosti a v rámci dalších vzniklých nákladů nebo investic.

4.1.1 Poloha, historie a demografické údaje

Samosprávní územní celek Tuchoměřice se nachází v nadmořské výšce 314 m. n. m. a na mapách lze obec vyhledat na souřadnicích $N 50^{\circ} 8' 8'' E 14^{\circ} 16' 56''$. Tuchoměřice se rozkládají na území okresu Praha – západ, který spadá pod Středočeský kraj. Především díky své poloze se jedná o atraktivní místo pro bydlení nebo podnikání, neboť se nachází v blízkosti hlavního města Prahy, konkrétně městské čtvrti Přední Kopanina a Ruzyně, kde se nachází mezinárodní letiště Václava Havla. Kromě toho se nachází v sousedství další obce, se kterými sdílí hranice, a to konkrétně Kněžves, Lichoceves, Středokluky nebo Statenice. Samotnou obec pak lze katastrálně dělit na dvě části – Kněžívka a Tuchoměřice (Obec Tuchoměřice, 2022).

Obec Tuchoměřice má bohatou a dlouhou historii. Podle archeologických nálezů lze potvrdit, že ve 4. – 3. století př. n. l., se na území obce Tuchoměřice nacházela pravěká osídlení, která lze zařadit k laténské kultuře. První písemná zmínka však pochází až ze začátku 14. století, konkrétně roku 1301, v období rozvinutého feudalismu, o kterém je stručně zmíněno v teoretické části mé práce. V dané době nesla obec název Tucomeritz, rozkládala se především na území dnešní obecní částí Kněžívka a byla součástí vlastnictví pražského knížete. V roce 1352 byla obec zmiňována v papežských registrech ve spojitosti s kostelem s farním kostelem svatého Linharta. Vlastnictví nad obcí bylo v průběhu následujících století poměrně často střídáno. Značnou ztrátou bylo v období husitských válek, v první polovině 15. století, zničení zmiňovaného farního kostela sv. Linharta.

Velkou historickou událostí v obci bylo v letech 1668 – 1668 vybudování nového kostela sv. Víta s jezuitskou rezidencí, právě na místě zničeného farního kostela sv. Linharta,

na kterém se podílel italský architekt barockého slohu Giovanni Dominica Orsini a o přesně století později obohatil zdi kostela o své umění Josef Kramolín. Jezuité měly vliv na oblast Tuchoměřic, i okolních obcí, od 15. století, do doby než byl jejich řád zrušen císařem Josefem II. v roce 1773 (Poche, 1982, s. 111-112).

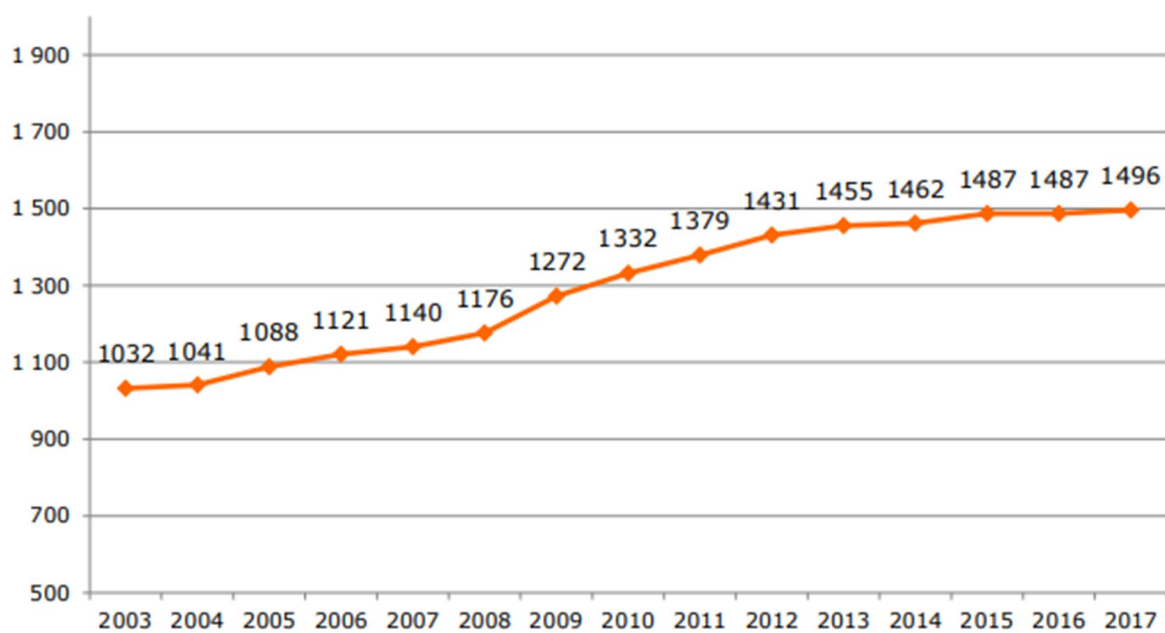
Budova kláštera sloužila od konce 19. století jako ústav pro rekonvalescenty a správou byl pověřen další řád, tentokrát tzv. boromejek, což je ženská katolická kongregace, která se stará o chudé a nemocné. I tento řád však byl rozpuštěn, a to komunistickým režimem v roce 1953. Poměrně složitý název obce Tuchoměřice je podle jazykovědců odvozen od osobního jména „Tuchomír“, po upřesnění pak „ves lidí Tuchomírových“. S vývojem českého jazyka na našem území se vyvíjel do dnešního stavu také název obce chronologicky:

- Tuchmeritz 1301
- Tuchomyerzicz 1318
- Tuchmeritz 1361
- Tuchomyricz 1352
- Tuchomyerzicz 1367-1405
- Tuchomyerzicz, in Tuchmierziczich 1410
- Na Tuchoměřicích 1521
- Na Tochoměřicích 1525

V diakritice si lze všimnout vlivu Jana Husa, který jako jazykovědec ovlivnil český jazyk, kdy zavedl spřežkový pravopis, což se projevilo i v pozdějších názvech obce. Tato jazyková změna rovněž češtinu odlišuje o polštiny, která písmena „cz, sz, rz“ používá dodnes.

Dle demografické studie z roku 2018 žilo ke konci roku 2017 v Tuchoměřicích 1496 obyvatel. Jedná se o výsledné číslo, které zahrnuje české občany, i cizince s přechodným pobytem. V letech 2003–2017 byl trend počtu obyvatele do roku 2015 vzrůstající, poté byl trend stagnující do roku 2017, nicméně posléze, nehledě na pandemickou situaci, kterou způsobila koronavirová krize, se počet obyvatel opět zvyšoval dodnes, kdy v obci žije okolo 1600 stálých obyvatel (Demografická studie Tuchoměřice, 2018).

Graf 2: Vývoj počtu obyvatel obce Tuchoměřice v letech 2003-2017

Zdroj: ČSÚ (2018)

Co se týče pohlaví a věku obyvatelstva v Tuchoměřicích, tak standardně (kvůli vyšší naději na dožití) mírně převažuje ženské pohlaví, které tvoří 50,3 %. Průměrný věk obyvatele je 39,8 let.

Podle obrázku č. 1 lze konstatovat, že je populace v Tuchoměřicích podstatně mladší než je průměr Středočeského kraje a celé ČR. Jde především o to, že procentuálně má obec více dětí do 15 let a mnohem nižší index stáří, který odpovídá 74 seniorům starším 65 let.

Obrázek 1: Zobrazení počtu obyvatel dle věku v komparaci s ČR a Středočeským krajem

	Obyvatelstvo ve věku			Celkem	% obyvatel ve věku			Index stáří
	0 - 14	15 - 64	65 a více		0 - 14	15 - 64	65 a více	
Tuchoměřice	312	952	232	1 496	21 %	64 %	16 %	74
Středoč. kraj	236 704	873 540	242 551	1 352 795	17 %	65 %	18 %	102
ČR	1 670 677	6 899 195	2 040 183	10 610 055	16 %	65 %	19 %	122

Zdroj: ČSÚ (2018)

Na demografickou situaci má podstatný vliv migrace obyvatelstva, která se před vznikem demografické studie (2018) téměř zastavila, stejně tak se rapidně snížila porodnost, ale i výstavba nových bytových jednotek. Hlavním důvodem pro všechny tyto aspekty byla velmi nízká kapacita čističky odpadních vod. Budoucí prognózy tedy závisely právě od plánu, který měl kapacitu zvýšit, neboť z pohledu lokality se jedná o atraktivní oblast v blízkosti hlavního města Prahy.

Tabulka 1: Vývoj ve výstavbách nových bytových jednotek v letech 2006 - 2017

Rok	Tuchoměřice
2006	7
2007	34
2008	28
2009	18
2010	17
2011	14
2012	13
2013	11
2014	6
2015	1
2016	2
2017	3
Celkem	154
Roční průměr	13

Zdroj: ČSÚ (2018)

Z tabulky č. 1 je patrné, že velký nárůst ve výstavbě nových bytových jednotek probíhal v letech 2007 a 2008, z důvodu nových staveb v ulicích Polní a Buková, a v posledních letech sledovaného období se výstavba téměř zastavila, právě z důvodu nedostatkové kapacity čističky odpadních vod. Společnost Envi-Pur dokázala dokončit projekt koncem roku 2017 a tím rozšířila kapacitu čističky odpadních vod, a to více než dvojnásobně. Mezi lety 2017 a 2021 lze pak odvodit opět vzrůstající trend v počtu obyvatelstva, v komparaci mezi grafem č. 2 a aktuálním počtem stálého obyvatelstva.

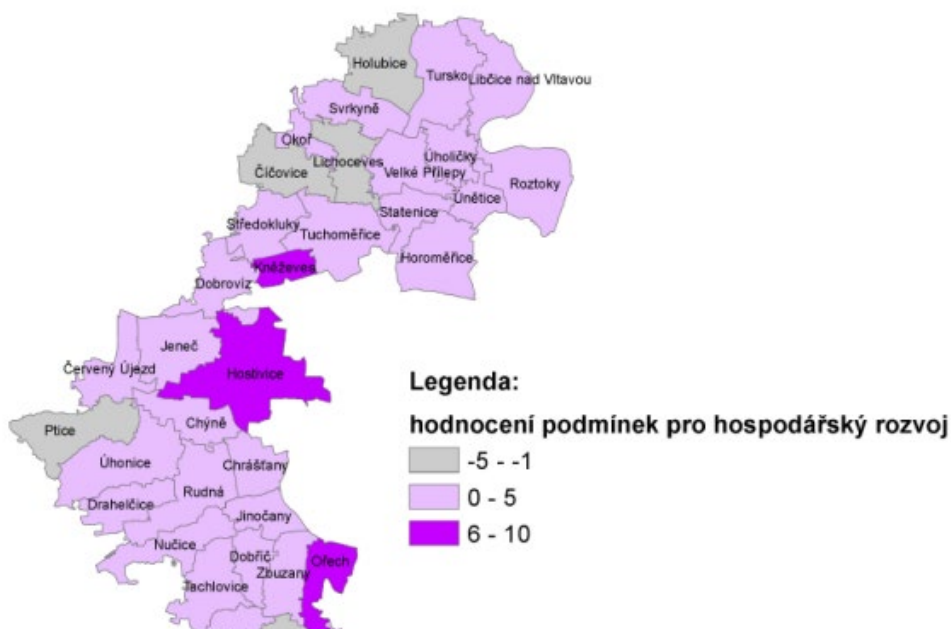
4.1.2 Ekonomická situace, nezaměstnanost

V roce 2016 byly vypracovány analytické podklady pro obec s rozšířenou působností Černošice, pod jejíž právě obec Tuchoměřice spadá. Z těchto podkladů vychází, že obce, které jsou v blízkosti hl. m. Prahy, mají stabilní ekonomickou situaci a příznivý ekonomický vývoj.

Mezi hlavní důvody, které nahrávají k dobrému hospodářskému vývoji, jsou:

- Velmi dostupná městská doprava a spojení s Prahou
- Vzdělaná pracovní síla a jejich pracovní příležitosti (v Praze)
- Přírodní útvary a jejich využití k rozvoji turistiky
- Oblast na sever od Prahy má kvalitní půdu pro zemědělství (V Tuchoměřicích v rámci katastrálního území 70 % zemědělské půdy, z níž je 90 % orné půdy. Využívá se na rostlinnou výrobu, především pro pěstování řepky olejné, která je nenáročná a populární)

Obrázek 2: Hodnocení podmínek pro hospodářský vývoj

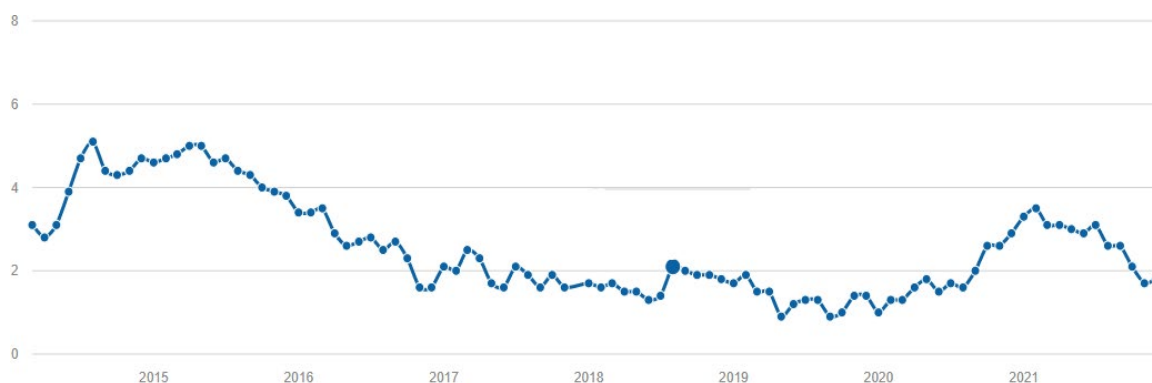

Zdroj: Územně analytické podklady pro ORP Černošice (2016)

Podobně jako v jiných obcích okolo Prahy, tak i v Tuchoměřicích je míra nezaměstnanosti velmi nízká (Strategický plán obce Tuchoměřice, 2019, s. 18–19), pohybuje se aktuálně se aktuálně na hodnotě 1,8 % (MPSV, 2022). Z grafu číslo 2 lze sledovat poměrně sestupný trend míry nezaměstnanosti do poloviny roku 2020, kdy poté míra nezaměstnanosti vzrostla k téměř 4 % a v roce 2021 začala opět strmě klesat. Způsobené krátkodobé změny nastaly z důvodu koronavirové epidemie, která ovlivnila ekonomickou situaci v celém státě, včetně nezaměstnanosti. Dlužno zmínit, že vzhledem k blízké vzdálenosti k mezinárodnímu letišti Václava Havla v Praze, se jedná o velkého zaměstnavatele, který byl značně a negativně ovlivněn způsobenou pandemií. I tento důvod mohl být důvodem ke strmému růstu míry nezaměstnanosti.

V obci Tuchoměřicích je zhruba 48 % obyvatelstva ekonomických aktivní (15–64 let), což je zhruba o 1-2 % nižší než je průměr Středočeského kraje nebo České republiky, podrobnější přehled je zobrazen v tabulce č. 2. Důvodem je mladá populace, kdy je 21 % obyvatel mladší 15 let.

Graf 3: Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2014–2022

Zdroj: ČSÚ (2022)

Tabulka 2: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (v procentech)

	Celkem	zaměstnaní			nezaměstnaní
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	OSVČ	
Tuchoměřice	47,6	33,0	2,5	6,6	2,8
Praha-západ	50,8	33,6	2,9	8,8	2,9
Středočeský kraj	50,0	35,2	1,6	6,3	4,1
Česká republika	49,0	34,2	1,6	5,6	4,8

Zdroj: ČSÚ (2017)

4.1.3 Občanská vybavenost a životní prostředí

Občanská vybavenost v Tuchoměřicích je na poměrně slušné úrovni. Nachází se zde kromě školy, také mateřská školka, pošta, menší večerky, ale také knihovna nebo hřbitov.

Tabulka 3: Občanská vybavenost v obci

Vybavenost	výskyt
Základní škola	ano (1.-5. třída)
Mateřská škola	ano
Praktický lékař	ano (pro děti a dorost)
Lékárna	ne
Policie ČR	ne
Obecní policie	ne
Pošta	ano
Veřejná knihovna	ano
Letní kino	ano
Divadlo	ne
Hřbitov	ano

Zdroj: ČSÚ (2017)

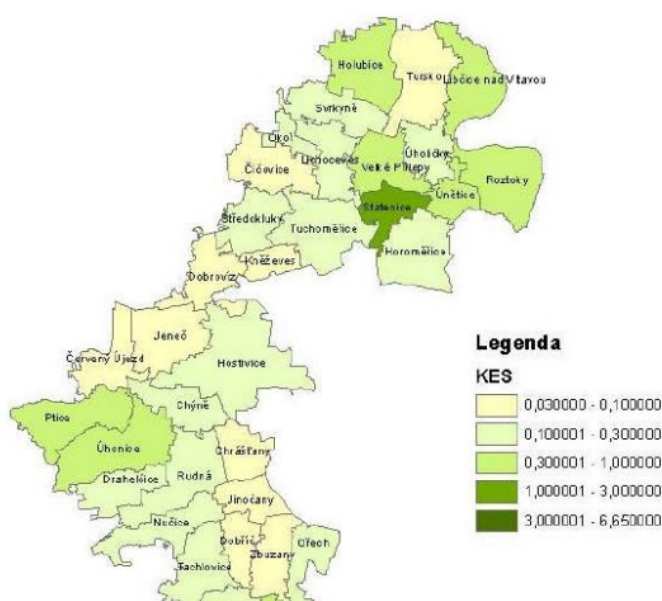
Kromě standardní vybavenosti najdeme v obci velké fotbalové hřiště, o které se stará nejstarší organizace v obci TJ Sokol Tuchoměřice, který byl založen 30. 4. 1893. Spolek TJ Sokol a především jeho členové nebo příznivci se po celou dobu existence věnují sportovním i kulturním akcím, které v daném místě probíhají. Z hlediska sportovních akcí zde probíhají tradiční tréninky a pozdější turnaje ve fotbale, a to ve všech věkových kategoriích. Mezi

nejznámější kulturní akce jde o karnevalovou zábavu, pálení čarodějnic nebo o posvícenskou pouť.

Obec Tuchoměřice je položena v údolí Únětického potoka a má poměrně dobré zalesnění. Některé oblasti v katastrálním území Kněžívka jsou součástí CHKO (Chráněná krajinná oblast), což přidává na budoucí ochraně životního prostředí. Značnou nevýhodou a špatným vlivem na životní prostředí je blízké mezinárodní letiště Václava Havla v Praze, který se svou vzdáleností 3 km značně ovlivňuje zdraví přírody. Těsně před letištěm také prochází populární silniční tepna D7 spojující města Praha a Kladno, které úroveň negativního dopadu stupňuje.

Životní prostředí lze měřit z pohledu koeficientu ekologické stability, která měří stabilitu z ekologického hlediska a lze ji vypočítat podílem ekologicky významných ploch (lesy, mokřady, louky, sady) ku plochám s nízkou stabilitou (chmelnice, vinice, zastavěná plocha, orná půda). Vzhledem k tomu, že obce na sever od Prahy mají vysoké procento orné půdy, pak je zde ekologická stabilita nižší. **Jakmile je koeficient nižší než 0,20, pak se jedná o silně narušené prostředí.** V roce 2013 byl koeficientem ekologické stability v Tuchoměřicích 0,24, z čehož lze usuzovat, že je poměrně blízko kritické hodnoty.

Obrázek 3: Koeficient ekologické stability

ZDROJ: Územně analytické podklady pro ORP Černošice (2016)

4.2 Rozpočty obce Tuchoměřice v jednotlivých letech 2017 – 2020

Rozpočet obce Tuchoměřice se dělí na rozpočtové příjmy a rozpočtové výdaje. Sestavení rozpočtu probíhá na základě rozpočtového procesu, a to před novým rozpočtovým rokem, včetně schválení zastupitelstvem. V rozpočtu se již počítá s konkrétními částkami v příjmech a výdajích, které jsou vypočítány finančním odborem obce.

Cílem je vytvoření vyrovnaného rozpočtu. V průběhu roku, kdy obec hospodaří s financemi, může docházet k neplánovaným výdajům, které mohou zasáhnout rozpočet obce. Taková situace se řeší tzv. rozpočtovým opatřením, dle zákona č. 208/2000 Sb., o rozpočtových opatřeních (Zákon č. 208/2000 Sb.). Rozpočtová opatření jsou pak schválena zastupitelstvem Tuchoměřic.

Výsledek hospodaření se počítá jako rozdíl mezi příjmy a výdaji. Obec nakonec zjistí, zda hospodařila s přebytkem, čímž si může vytvořit rezervy do dalších let, popřípadě s deficitem a zda je dluh únosný. Podle toho pak přijímá případná opatření.

4.2.1 Rok 2017

V roce 2017, dle analýzy příjmů a výdajů, lze konstatovat, že obec Tuchoměřice hospodařila přebytkově, neboť konečný výsledek na konci rozpočtového roku činil 24 277 526 Kč.

Tabulka 4: Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2017

Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2017			
	Schválený rozpočet	Skutečné příjmy	Plnění rozpočtu
Daňové	22 220 544 Kč	25 719 763 Kč	115 %
Nedaňové	4 622 830 Kč	4 468 729 Kč	95,8 %
Kapitálové	376 200 Kč	22 500 Kč	6 %
Přijaté dotace	933 000 Kč	11 601 948 Kč	1243 %
Celkem příjmy	28 152 574 Kč	41 812 940 Kč	148 %
Výdaje obce Tuchoměřice za rok 2017			
	Schválený rozpočet	Skutečné výdaje	Plnění rozpočtu
Běžné	23 894 410 Kč	15 294 275 Kč	64 %
Kapitálové	4 258 164 Kč	2 241 139 Kč	52,60 %
Celkem výdaje	28 152 574 Kč	17 535 414 Kč	62,30 %
Výsledek hospodaření (příjmy – výdaje)			
Celkem	41 812 940 Kč	17 535 414 Kč	24 277 526 Kč

ZDROJ: Interní podklady, vlastní zpracování

Nejvyšší podíl, konkrétně 61,5 %, na výsledku měly daňové příjmy, které dosáhly 25 719 763 Kč. Značná část, která byla vybrána v rámci daňových příjmů, byla na základě sdílené daně. Podařilo se vybrat 8 487 270 Kč na dani z přidané hodnoty a 4 629 420 Kč na dani z příjmů fyzických osob. Ve svěřených daních, které putují výlučně do rozpočtu obce, se podařilo vybrat nejvíce na dani z nemovitosti, a to 5 632 461 Kč.

V nedaňových příjmech se podařilo vybrat 4 468 729 Kč, což činí podíl 10,7 % na celkových skutečných příjmech za rok 2017. Nejvíce se na nedaňových příjmech podíleli přijaté neinvestiční dary (30,8 %), které činily hodnotu 1 340 618 Kč.

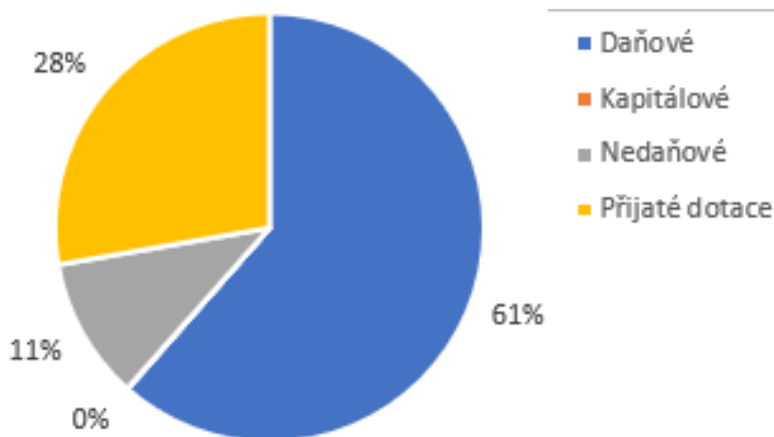
Kapitálové příjmy v roce 2017 neměly téměř žádný vliv na celkové příjmy, dosahovaly pouhých 0,1 % z celkových příjmů. Ve sledovaném období došlo pouze k prodeji části pozemku obce v hodnotě 22 500 Kč.

Značně významnou složkou, která měla nejvyšší vliv na přeplnění příjmů za rok 2017, byly přijaté dotace, které na konci zúčtovacího období převyšovaly původní plán o 1243 %.

Obec Tuchoměřice v rámci dokončení dlouhodobého projektu na rozšíření kapacit čistíčky odpadních vod, obdržela dotaci 10 490 601 Kč, dne 10. 5. 2017 (Hlídač dotací, 2017).

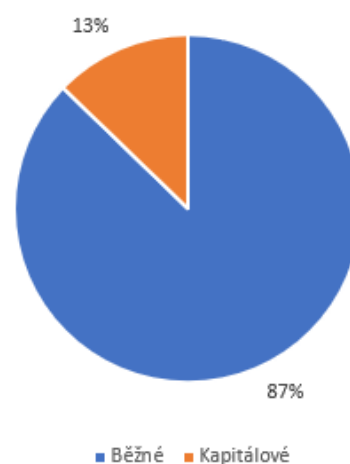
Výdajovou složku rozpočtu tvořily běžné a kapitálové výdaje. Nejvyšším běžným výdajem v roce 2017 byly náklady spojené s fungováním místních orgánů, celkem 4 064 264 Kč, procentuálně to činilo 26,6 % z celkových skutečných běžných výdajů. Kapitálové výdaje byly směřované především do rozšíření kapacit čistíčky odpadních vod, kam směřovalo 2 041 143 Kč, tedy 91,1 % z celkových kapitálových výdajů.

Graf 4: Příjmy obce za rok 2017

Zdroj: Vlastní zpracování (2022)

Graf 5: Výdaje obce za rok 2017

Zdroj: Vlastní zpracování (2022)

4.2.2 Rok 2018

Analýzou rozpočtových příjmů a výdajů bylo zjištěno, že i v roce 2018 hospodařila obec Tuchoměřice se značným přebytkem ve výši 18 876 687 Kč, který byl o 22,8 % nižší než v předešlém roce 2017.

Tabulka 5: Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2018

Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2018			
	Schválený rozpočet	Skutečné příjmy	Plnění rozpočtu
Daňové	23 110 000 Kč	28 287 143 Kč	122,4%
Nedaňové	3 835 931 Kč	13 641 502 Kč	355,6%
Kapitálové	25 000 Kč	147 470 Kč	589,9%
Přijaté dotace	633 000 Kč	3 839 864 Kč	606,0%
Celkem příjmy	27 603 931 Kč	45 915 979 Kč	166,3%
Výdaje obce Tuchoměřice za rok 2018			
	Schválený rozpočet	Skutečné výdaje	Plnění rozpočtu
Běžné	26 203 931 Kč	19 697 926 Kč	75,2%
Kapitálové	1 400 000 Kč	6 341 366 Kč	453,0%
Celkem výdaje	27 603 931 Kč	26 039 292 Kč	94,3%
Výsledek hospodaření (příjmy - výdaje)			
Celkem	45 915 979 Kč	26 039 292 Kč	18 876 687 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, Interní podklady

Podobně jako v roce 2017, tak i v tomto sledovaném období se nejvíce ve výsledném hospodaření podílely daňové příjmy, jejichž podíl činil 61,6 %. V rámci sdílených daní dominoval příjem daní z přidané hodnoty, a to ve výši 9 128 154 Kč.

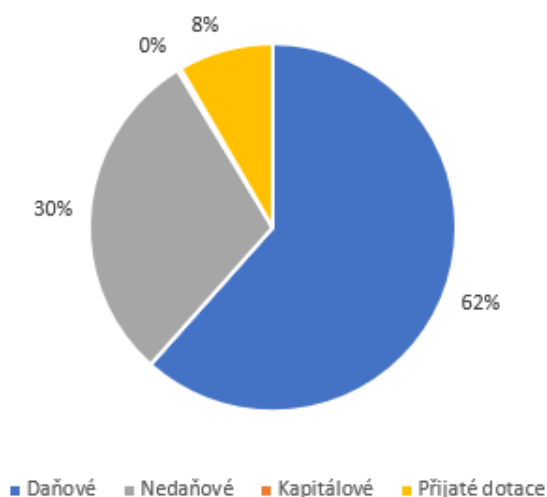
V roce 2018 byly nedaňové příjmy přeplněné u 355 %, vzhledem k tomu, že skutečné nedaňové příjmy obce byly o 9 805 571 Kč vyšší, než se původně očekávalo. V rámci rozpočtu byla částka ve výši 9 738 200 Kč zařazena mezi přijaté neinvestiční dary, které měly spojitost s odváděním a čištěním odpadních vod. Naopak nejnižším nedaňovým příjmem v tomto roce byla částka 530 Kč za příjmy z úroků.

Kapitálové příjmy byly mnohem vyšší, než se předpokládalo, neboť byla původní částka 25 000 Kč navržena na základě předchozího rozpočtu, kde kapitálové příjmy dosahovaly 22 500 Kč. Nakonec však příjmy z prodeje pozemků vystoupaly na 147 470. Důvodem byly nové možnosti nových staveb, neboť došlo k navýšení kapacity čističky odpadních vod v roce 2017.

Přijaté transfery (dotace) tvořily pouhých 8,4 % z celkových skutečných příjmů. Obec Tuchoměřice obdržela dotace na gravitační kanalizace, ve výši 3 839 864 Kč, kdy část byla čerpána z fondu Evropské unie, ve výši 2 895 470 Kč, zbytek z fondů Středočeského kraje, pro jejich rozšíření v lesních oblastech obce.

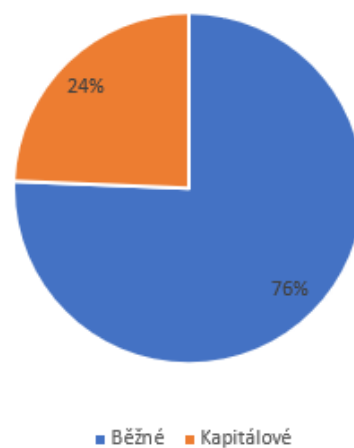
Výdajová složka dosáhla v roce 2018 plnění 94,3 %, což je podstatný rozdíl oproti předešlém roku 2017. Nejvyšší částka v oblasti běžných výdajů byla spojena s činností místní správy, již náklady dosáhly 4 848 749 Kč, což činilo 24,6 % podílu z celkových skutečných běžných výdajů. V rámci kapitálových výdajů bylo investováno do rozšíření čističky odpadních vod ve výši 4 612 366 Kč, další náklady byly spojeny s opravou pozemní komunikace obce.

Graf 6: Příjmy obce v roce 2018

Zdroj: Vlastní zpracování (2022)

Graf 7: Výdaje obce v roce 2018

Zdroj: Vlastní zpracování (2022)

4.2.3 Rok 2019

V následujícím rozpočtovém roce 2019 hospodařila obec Tuchoměřice s nižším přebytkem a plnění rozpočtu ve výdajové části převyšuje původně schválený rozpočet, především kvůli kapitálovým výdajům.

Tabulka 6: Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2019

Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2019			
	Schválený rozpočet	Skutečné příjmy	Plnění rozpočtu
Daňové	24 320 000 Kč	30 821 561 Kč	126,7%
Nedaňové	3 554 800 Kč	4 226 010 Kč	118,9%
Kapitálové	150 000 Kč	32 030 Kč	21,4%
Přijaté dotace	680 000 Kč	2 099 141 Kč	308,7%
Celkem příjmy	28 704 800 Kč	37 178 742 Kč	129,50%
Výdaje obce Tuchoměřice za rok 2019			
	Schválený rozpočet	Skutečné výdaje	Plnění rozpočtu
Běžné	24 704 800 Kč	25 123 975 Kč	101,70%
Kapitálové	4 000 000 Kč	5 668 167 Kč	141,70%
Celkem výdaje	28 704 800 Kč	30 792 143 Kč	107,30%
Výsledek hospodaření (příjmy - výdaje)			
Celkem	37 178 742 Kč	30 792 143 Kč	6 386 599 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Příjmy v roce 2019 tvořily daňová, nedaňová, kapitálová část, a také část přijatých transferů (dotací). Zpravidla i v tomto roce se nejvíce na naplnění rozpočtu se podílely daňové příjmy. Za daň z přidané hodnoty bylo vybráno 9 961 794 Kč, což tvoří 26,8 % všech ročních příjmů za sledované období. Sdílená daň z příjmů fyzických osob tvořila příjem ve výši 5 689 161 Kč, procentuálně tento příjem naplnil celkový rozpočet z 15,3 %.

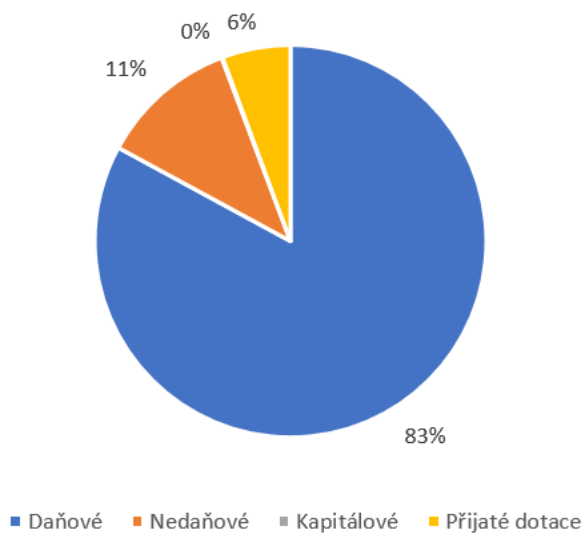
Nedaňové příjmy, které se skládaly z neinvestičních darů a různých příspěvků, činily celkový příjem ve výši 4 226 010 Kč. Na podstatné výši nedaňových příjmů se podílely taktéž příjmy z pronájmů movitých i nemovitých majetků obce, procentuálně tyto pronájmy tvořily 27,6 % nedaňových příjmů.

Kapitálové příjmy, které tvoří nejnižší příjmy ze všech složek, byly tentokrát nenaplněny. Obec prodala pozemky pouze v hodnotě 32 030 Kč za celý rok 2019.

Ač původně obec Tuchoměřice počítala s přijetím dotací pouze ze státních fondů, obdržela v roce 2019 dotaci od Středočeského kraje na výstavbu dětského hřiště u základní školy a na opravu věžového vodojemu, v celkové výši 479 480 Kč.

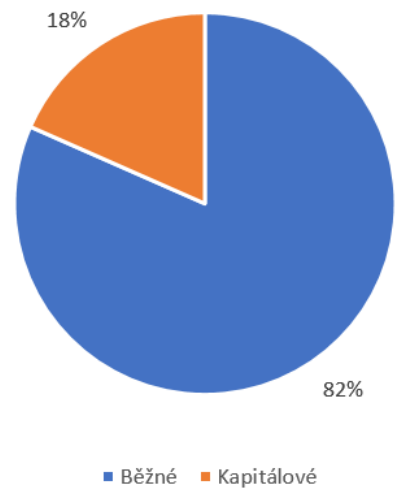
Výdajová složka byla ve sledovaném roce 2019 vyčerpána více, než bylo původně schváleno. Tradičně nejvíce výdajů bylo využito na náklady spojené s místním zastupitelstvem a dalšími orgány, tedy platy zaměstnancům, nájmy prostor, a podobně. Běžné výdaje čerpaly z rozpočtu 81,6 %. Kapitálové (investiční) výdaje byly využity, mimo jiné, na plánované investice do veřejného osvětlení, ve výši 326 040 Kč.

Graf 8: Příjmy obce za rok 2019

Zdroj: Vlastní zpracování (2022)

Graf 9: Výdaje obce za rok 2019

Zdroj: Vlastní zpracování (2022)

4.2.4 Rok 2020

V posledním roce sledovaného období hospodařila obec Tuchoměřice opět s přebytkem, i přesto, že výdajová složka byla bezmála o 0,40 % naplněna. Celkem bylo na konci rozpočtového období vybráno 10 255 674 Kč.

Tabulka 7: Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2020

Příjmy obce Tuchoměřice za rok 2020			
	Schválený rozpočet	Skutečné příjmy	Plnění rozpočtu
Daňové	32 230 000 Kč	32 941 461 Kč	102,20%
Nedaňové	2 263 100 Kč	8 730 575 Kč	385,80%
Kapitálové	- Kč	137 400 Kč	-
Přijaté dotace	755 000 Kč	3 559 848 Kč	471,50%
Celkem příjmy	35 248 100 Kč	45 369 284 Kč	128,70%
Výdaje obce Tuchoměřice za rok 2020			
	Schválený rozpočet	Skutečné výdaje	Plnění rozpočtu
Běžné	29 117 060 Kč	29 216 013 Kč	100,30%
Kapitálové	6 131 040 Kč	5 897 596 Kč	96,20%
Celkem výdaje	35 248 100 Kč	35 113 610 Kč	99,60%
Výsledek hospodaření (příjmy - výdaje)			
Celkem	45 369 284 Kč	35 113 610 Kč	10 255 674 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Ani tento rok nebyl výjimkou, kdy sdílené daně přinesly nejvyšší částku do celkových příjmů v rozpočtu. Kromě daně z přidané hodnoty, která byla vybrána za rok 2020 ve výši 9 989 368 Kč, bylo v rámci daňových příjmů taktéž vybráno 137 899 Kč za daň z hazardních her a nejméně poté 27 600 Kč jako poplatek za přiznané psy. V rámci svěřených daní, které obec získává do svého rozpočtu, obec získala 12 139 923 Kč za vybrané daně z nemovitých věcí.

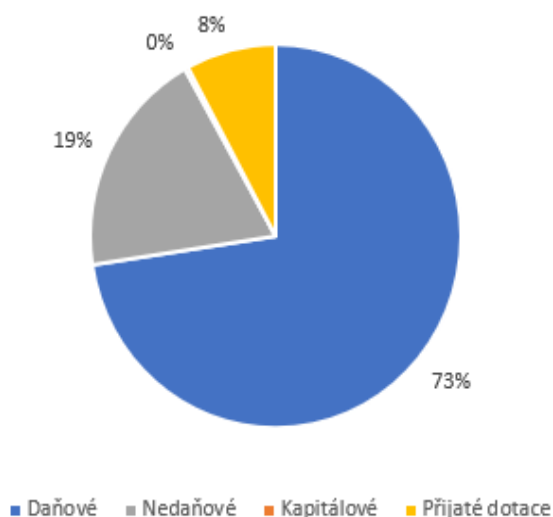
Nejvyšší přeplnění rozpočtu bylo zaznamenáno v nedaňových příjmech, a to o celých 385 %, kde obec získala neinvestiční dary v celkové výši 6 225 745 Kč. Zbývající částka v této oblasti byla vybrána na základě pronájmu majetku nebo na základě splátek úroků od obyvatelstva obce.

Kapitálové příjmy, které získává obec Tuchoměřice, na základě prodeje pozemků, se velmi složitě odhadují v rámci plánování rozpočtu, proto ani tentokrát nebyly zcela přesně odhadnuty. Obec v roce 2020 získala do rozpočtu 137 400 Kč za prodeje pozemků.

Přijaté transfery (dotace) jsou další složkou, která převyšovala původně schvalovaný rozpočet. Obec Tuchoměřice získala neplánovanou dotaci ve výši 872 942 Kč na dokončení opravy vodojemu od Středočeského kraje, kromě toho v rámci zlepšení životního prostředí proběhlo vysazení 31 ovocných stromů, které dotovala společnost ČEZ ve výši 149 975 Kč.

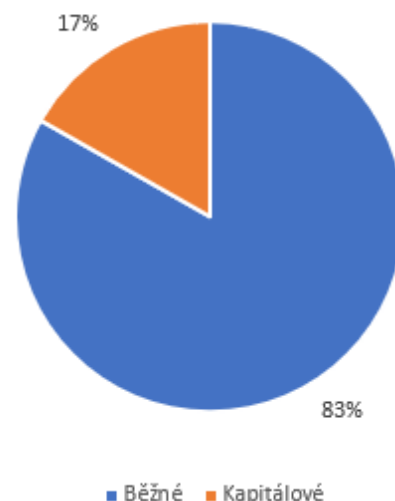
Výdajová složka dosáhla téměř plného potenciálu při jejím čerpání ve srovnání plánovaného schváleného rozpočtu a skutečných výdajů. Kromě nejvíce nákladné složky, tedy financování činnosti místní správy a zastupitelstva, jež činila 9 561 920 Kč, bylo financováno také školství, kam směřovalo 5 174 054 Kč na provoz místní mateřské a základní školy. Kapitálové výdaje tvořily především dvě investice. První z nich směřovala do opravy a odbahnění rybníku v obecní části Pazderna, o celkové částce 1 521 000 Kč. Druhá částka ve výši 1 289 304 Kč pokryla nákup dopravních prostředků pro účel obce.

Graf 10: Příjmy obce za rok 2020

Zdroj: Vlastní zpracování (2022)

Graf 11: Výdaje obce za rok 2020

Zdroj: Vlastní zpracování (2022)

4.3 Zhodnocení financování obce Tuchoměřice

Obec Tuchoměřice byla podrobena analýze ve sledovaném období čtyřletého období 2017 až 2020, kde lze sledovat porovnání v hospodaření před pandemického a pandemického koronavirového období a zda došlo k určitým vlivům nebo nikoliv.

Na začátku analýzy, v prvním sledovaném roce 2017, hospodařila obec s vysokým přebytkem, kdy její příjmy převyšovaly o 48 % schváleného rozpočtu. V daném roce měl nejvyšší vliv na přeplnění příjmů v rozpočtu dotační příspěvek od státu ve výši 10 490 601 Kč dne 10. 5. 2017, a to na rozšíření kapacit čističky odpadních vod, což byl dlouhodobý projekt, jehož klíčovým cílem byla možnost výstavby nových bytových jednotek. Z důvodu předešlé nedostatečné kapacity čističky odpadních vod se téměř zastavila výstavba nových bytových jednotek, což lze sledovat v tabulce č. 1 a s tím souvisel i stagnační vývoj počtu obyvatel obce, což znázorňuje graf č. 2 v předešlých kapitolách práce. Obec si mohla v tomto roce díky získané dotaci ušetřit na kapitálových výdajích, které díky přijatém transferu využila pouze z 51 %.

V následujícím sledovaném roce 2018 obec opět převyšovala schválený rozpočet, tentokrát až o 66 %, kdy ve spojitosti s čističkou odpadních vod získala neinvestiční dary, které spadají do nedaňových příjmů. V rámci výdajů potom začala investovat do gravitačních kanalizací v oblastech, kde byly potenciální pro další výstavbu nových bytových jednotek. Zde lze dedukovat spojitost mezi rozšířením kapacit čističky odpadních vod a jejím následkem, tedy nové gravitační kanalizace.

Nejnižší přebytek získaný obcí ve sledovaném období byl v roce 2019, kde převyšovaly skutečné příjmy oproti předem schválenému rozpočtu, což udrželo obec s několikamilionovým přebytkem. Jednalo se o jediný rok, kdy výdaje přesáhly schválený rozpočet, byť pouze o 7,3 %. Jednalo se o ekonomicky úspěšný rok, kdy se obec snažila investovat do různé výstavby v obcích, jako například do dětského hřiště, do opravy vodojemu, na čemž se podílely i přejeté dotace od společnosti ČEZ, ale také do opravy osvětlení a silniční komunikace. Lze zmínit, že díky vysokým přebytkům v předešlých letech a budoucímu úspěšnému vývoji dle strategického plánu 2019–2022, se obec neobávala investovat a méně šetřit.

Rok 2020 byl již poznamenán celosvětovou pandemickou situací, která ovlivnila ekonomiku v celém světě. Obec Tuchoměřice však obstála první pandemický rok velmi obstojně, kdy hospodařila s přebytkem ve výši více než 10 000 000 Kč. Kromě toho dokončila opravu vodojemu, na kterou obdržela další část dotace od společnosti ČEZ a dle strategického plánu investovala do odbahnění a opravy rybníku s nákladem 1 521 000 Kč, ale i do životního prostředí, kdy ve spolupráci se Středočeským krajem bylo vysazeno několik desítek ovocných stromů.

Po celé sledované období od roku 2017 do 2020 hospodařila obec Tuchoměřice s kladným výsledným číslem, díky čemuž nemusela čerpat krátkodobé, střednědobé, ani dlouhodobé úvěry a průběžně získávala dotace z nejrůznějších fondů krajů, států nebo jiných podniků.

Z hlediska všech rozpočtů je patrné, že obec nedokázala odhadnout kapitálové příjmy, které získávala z prodeje svých pozemků do soukromého vlastnictví a vycházela vždy z předešlých let. Nicméně takové příjmy se pohybovaly pouze ve výši desítek a stovek tisíc, což nemělo vliv na hospodaření obcí, podle grafů příjmů za jednotlivé roky.

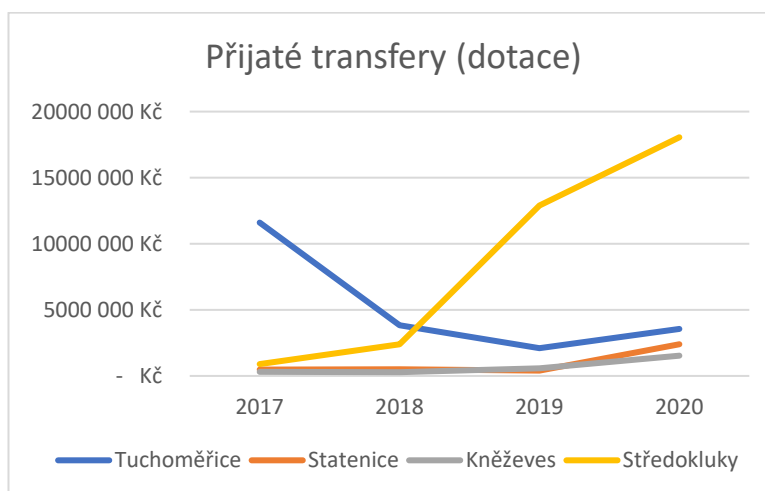
4.3.1 Srovnání čerpání dotací s okolními obcemi

Každá obec má nárok na získání běžných dotací, které pokrývají potřebu obyvatelstva a bývají opakované. Taktéž mají nárok na kapitálové dotace, které jsou přidělovány na základě určitého konkrétního projektu a bývají spíše jednorázové. Podobně jako obec Tuchoměřice, tak i okolní obce mohou ovlivnit výši získané dotace proaktivním jednáním o získání dotace nejen od státu nebo kraje, ale taktéž z různých dalších fondů například velkých společností.

Mezi sousední obce Tuchoměřic patří Statenice, Středokluky a Kněžves, které spadají do Středočeského kraje a svou různou velikostí i obyvatelstvem by měly získávat různé výše dotací, podle teoretické části této práce, kde se pojednává o přijatých dotacích.

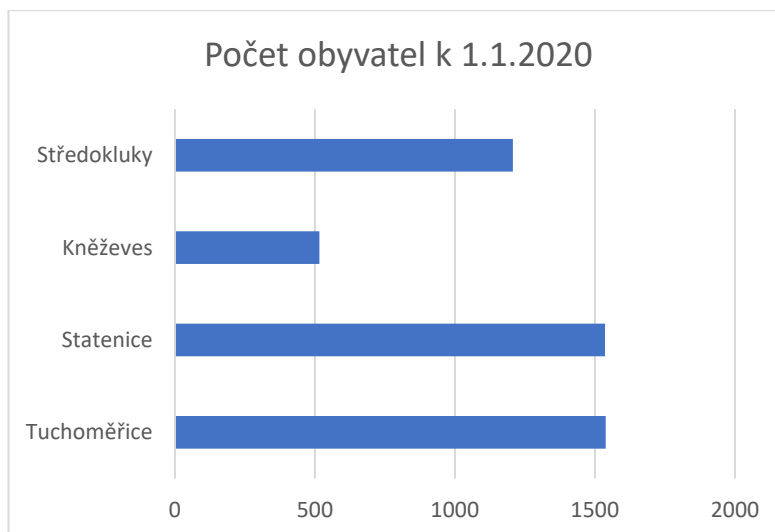
Na základě získaných dat za sledované období lze porovnat, zda tomu tak je v souvislosti s počtem obyvatelstva dle grafu č. 12 a grafu č.13:

Graf 12: Přijaté dotace za sledované období 2017–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, OÚ Tuchoměřice, Statenice, Kněžves, Středokluky (2022)

Graf 13: Počet obyvatel sledovaných obcí ke dni 1.1.2020

Zdroj: Vlastní zpracování, OÚ Tuchoměřice, Statenice, Kněžves, Středokluky (2022)

Na základě analýzy grafů č. 12 a č. 13 lze usuzovat, že výše získaných dotací a výše počtu obyvatel jednotlivých obcí **nemá přímou úměru** za každou cenu. Lze sledovat, že vyšší výkyvy v jednotlivých obdobích a razantní růst přijatých dotací vychází ze získaných účelových transferů.

Obce Tuchoměřice a Středokluky získaly nejvíce transferů na základě účelových dotací, kdy začátkem sledovaného období v roce 2017 získala obec Tuchoměřice vysokou účelovou

dotaci na rozšíření kapacity čističky vod, kde se jednalo o rozsáhlý a dlouho plánovaný projekt. V dalších letech byla výše přijatých dotací sestupná a stagnující.

Naopak druhá komparovaná obec Středokluky má o 300 obyvatel méně, než obec Tuchoměřice, avšak v posledním sledovaném roce 2020 získala přes 18 000 000 Kč. Jednalo se taktéž o účelovou dotaci a podobně jako v sousední obci Tuchoměřice, i zde šlo o intenzifikaci čističky odpadních vod. Obec Středokluky získala uvedenou částku z původně žádaných 20 000 000 Kč. Dodnes nebylo dokončeno, tedy dotace nebyla vyčerpána v plné výši.

Další sledované obce Statenice a Kněževes sice získávaly běžné dotace, nicméně ve sledovaném období neprobíhalo financování žádného rozsáhlého projektu s cílem zlepšit úroveň místního obyvatelstva. Jednalo se pouze o drobné účelové projekty na opravu místní silniční komunikace nebo například veřejného osvětlení. A to nehledě na srovnatelný počet obyvatelstva Statenic s obcí Tuchoměřice.

4.3.2 Srovnání místních poplatků s okolními obcemi

Místní poplatky jsou daňovým příjmem obce, která však směřuje výlučně do místního rozpočtu a o těchto poplatcích může rozhodovat sama obec. Jedná se o složku, která nemá téměř vliv na výši příjmů obcí a plnění rozpočtu, přesto každý obyvatel může rozdíl v místních poplatcích pocítit při jejich pravidelné platbě.

Provedenou analýzou rozpočtů obcí Tuchoměřice, Statenice, Kněževes a Statenice bylo zjištěno, že mají dva místní poplatky, které jsou typově stejné – poplatek ze psů a poplatek za užívání veřejného prostranství.

Tabulka 8: Přehled výše poplatků (stav k 1.1.2020)

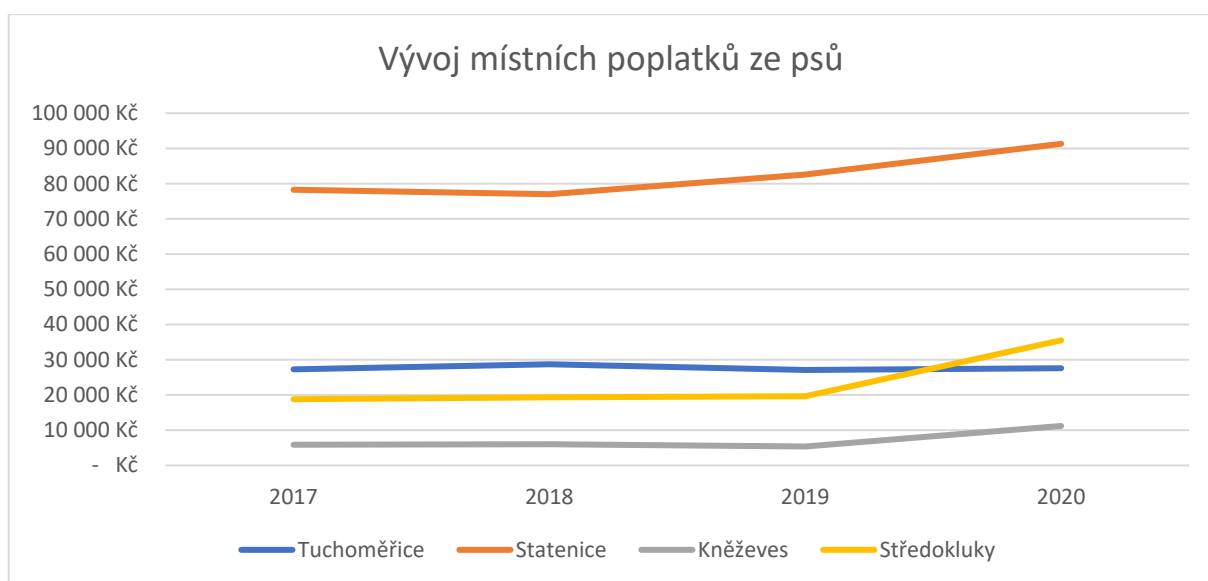
Obec	Místní poplatek ze psů	Místní poplatek z užívání veř. prostranství
Tuchoměřice	100 Kč	500 Kč / týden
Statenice	400 Kč	750 Kč / týden
Kněževes	60 Kč	140 Kč / týden
Středokluky	200 Kč	140 Kč / týden

Zdroj: Vlastní zpracování, OÚ Tuchoměřice, Statenice, Kněževes, Středokluky (2022)

Z tabulky č. 8 je patrné, že každá ze sledovaných obcí stanovila vlastní výši jednotlivých místních poplatků, o čemž rozhoduje místní zastupitelstvo, dle vlastního uvážení, avšak v případě místního poplatku ze psů je shora omezen částkou 1 500 Kč. Dle úvahy autora může docházet k tzv. nepřiznání všech psů, aby se vyhnulo místním poplatkům a autor nedohledal, že by existoval jakýkoliv kontrolní mechanismus.

Dle grafu č. 14 je patrný rozdíl ve vývoji příjmů z místních poplatků ze psů do obecního rozpočtu, a to při komparaci jednotlivých obcí, kvůli výši stanoveného místního poplatku. Ve sledovaném období 2017–2020 nedocházelo ke změnách výše jednotlivých poplatků, z čehož lze usuzovat a vypočítat počet psů, které se vyskytují v jednotlivých obcích.

Graf 14: Vývoj místních poplatků ze psů

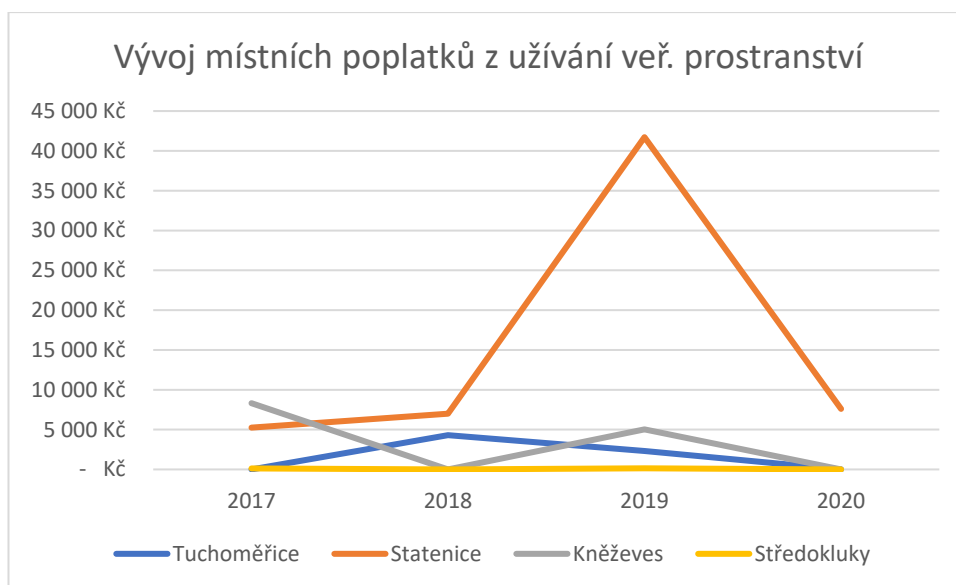

Zdroj: Vlastní zpracování, Tuchoměřice, Statenice, Kněžves, Středokluky (2022)

Místní poplatek z užívání veřejného prostranství v jednotlivých obcích je vypočítán z umístění zařízení pro prodej služeb, reklamních zařízení, dočasných staveb, z čehož je poté vypočítána paušální cena za den nebo týden. Dle tabulky č. 8 jsou uvedené přibližné ceny za týden.

Z grafu č. 15 lze sledovat v jakém množství v jednotlivých obcích probíhaly veřejné kulturní, sportovní nebo jiné akce, které podléhají místnímu poplatku z užívání veřejného prostranství. V komparaci byla nejvíce aktivní obec Statenice, a to především v roce 2019, naopak nejméně poplatků tohoto typu vybrala obec Středokluky. Přestože celková výše může být ovlivněna samotným poplatkem, není zde ten rozdíl natolik patrný. Všechny obce však mají společný propad v užívání veřejného prostranství v roce 2020, kdy probíhala pandemie Covid-19, což způsobilo téměř úplnou absenci a omezení kulturních, sportovních a jiných akcí.

Graf 15: Vývoj místních poplatků z užívání veřejného prostranství

Zdroj: Vlastní zpracování, OÚ Tuchoměřice, Statenice, Kněžves, Středokluky (2022)

4.4 Návrh na navýšení příjmů obce Tuchoměřice

Nejvyšším a zároveň nejstabilnějším příjmem obce Tuchoměřice jsou daňové příjmy, které tvoří zhruba 60–65 % všech rozpočtových příjmů, nicméně značnou nevýhodou pak je, že výši těchto příjmů obec neovlivní a jsou stanoveny platnými zákony. Na druhé straně má obec možnost ovlivnit tyto příjmy počtem obyvatel, díky čemuž získává část ze sdílených daní z příjmů fyzických osob nebo osob právnických. Při nárůstu počtu obyvatel také přibývají bytové jednotky, ze kterých má možnost získat značnou částku, v rámci daní z nemovitostí. Obec Tuchoměřice vyřešila dlouhodobý problém, kdy kvůli nedostatku intenzifikace čističky odpadních vod nemohlo technicky docházet k novým výstavbám, a tedy ani k nárůstu obyvatelstva. Po dokončení projektu na rozšíření kapacity odpadních vod opět začal nárůst obyvatel obce, a to i přes pandemickou situaci, kdy byla celosvětová ekonomika zpomalená.

Místní poplatky, které jsou součástí daňových příjmů, sice nemusí mít značný vliv na zlepšení financování obce, nicméně se jedná o finanční prostředky, které směřují výhradně do místního rozpočtu a obec Tuchoměřice má v této oblasti prostor pro zlepšení. Obec Tuchoměřice je svou lokalitou v blízkosti hlavního města Prahy velmi atraktivní oblastí pro pořádání různých kulturních, sportovních či jiných akcí, ze kterých může získat finance na základě místního poplatku z veřejného prostranství, například pořádáním farmářských trhů, které jsou aktuálně velmi populární. Místní poplatky ze psů jsou také položeny velmi nízko ve srovnání s okolními obcemi, přestože jejich zvýšením, i několikanásobně, může získat více finančních prostředků do místní kasy, neboť jsou obyvatelé Tuchoměřic, díky velmi nízké nezaměstnanosti, finančně zabezpečení a nemuselo by je to téměř ovlivnit.

Na katastrálním území obce Tuchoměřice se taktéž nachází oblast, kde různé mezinárodní firmy mají své skladové prostory, které jsou umístěny na pozemcích odkoupených od obce, z čehož má možnost zisku kapitálových příjmů. Ještě stále je značná část pozemků zcela nevyužitá, proto je jednou z možností zaměřit se na prodej pozemků, které patří obci, pro zvýšení kapitálových příjmů v následujících letech. Z provedené analýzy rozpočtu je již zjevné, že koronavirová pandemie neměla razantní vliv na tento vývoj, proto je pravděpodobnost neúspěchu velmi nízká, vzhledem na atraktivitu oblasti v blízkosti hlavního města Prahy.

Přijaté transfery získávala obec Tuchoměřice po celé sledované období poměrně aktivně každý rozpočtový rok, včetně čerpání z fondů Evropské unie. Přesto i zde existuje možnost se zaměřit a cílit na další fondy, které Evropská unie poskytuje, především z hlediska školství. Velmi důležité je správné odůvodnění a navržení projektů pro získání dotací, které mohou z velké části pokrýt připravované investice pro zlepšování života obyvatel. Možnou inspirací může být sousední obec Statenice, která v minulých letech mířila na drobnější projekty, které jsou ale důležité pro vysokou úroveň obyvatelstva i pro zlepšení životního prostředí. Příkladem je například možnost zřízení komunitního centra volnočasových aktivit, který v dřívějších dobách v Tuchoměřicích existoval, nicméně je na jeho místě nyní umístěn taneční klub s názvem „Disko Rai“.

V blízkosti Tuchoměřic se nachází mezinárodní letiště Václava Havla v Praze a důležitá dopravní tepna mezi Prahou a Kladnem, což způsobuje jejich přímý vliv na životní prostředí obce. Životní prostředí je velmi důležité pro budoucí život lidstva, ale také pro tržní ekonomiku, ve které se nacházíme a souvisí i s hospodařením obce. Dodává suroviny do výrobního cyklu a slouží k ukládání odpadků z výroby nebo spotřeby. Z tohoto důvodu je zapotřebí šetrné zacházení se životním prostředím různými formami, které ji mohou zvýšit kvalitu. Připadat v úvahu může motivace a případný příspěvek obyvatelům obce, kteří by se více zapojovali do různých akcí, úklidu a podobných činností na podporu životního prostředí.

Kromě toho v rámci podpory životního prostředí existuje možnost zřídit kompostárny, které lze dotovat z fondů Evropské unie, ale i získat příspěvek na elektrické automobily pro potřeby obecního úřadu nebo místních orgánů, v rámci celoevropského cíle Green Deal, což v překladu znamená zelená dohoda a jejím cílem je mimo jiné používání automobilů na pohon z obnovitelných zdrojů.

5 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo seznámit se s demografickou a ekonomickou situací v obci Tuchoměřice, poté na základě analýzy rozpočtů za jednotlivé roky ve sledovaném období 2017-2020 zhodnotit financování obce a nakonec porovnat výše místních poplatků a přijatých dotací s okolními obcemi.

Tuchoměřice jsou ekonomicky velmi atraktivní oblastí, neboť se nachází v bezprostřední blízkosti hlavního města Prahy, přesto se na začátku sledovaného období zastavily výstavby bytových jednotek, což mělo za účel stagnační vývoj počtu obyvatel a sníženou porodnost. Hlavním důvodem byla nedostatečná kapacita čističky odpadních vod, jejíž dostatečná kapacita má přímý vliv na možnost stavět nové bytové jednotky. Prvním neplánovaným zjištěním při zpracovávání příslušných dat byla přímá úměra mezi výstavbou nových bytových jednotek, počtem obyvatel a porodností. Rozšíření kapacity čističky odpadních vod proběhlo v roce 2017 a od té doby lze sledovat nárůst počtu obyvatel v posledních letech, i přes koronavirovou pandemii. Dle strategického plánu Tuchoměřic (2019, s. 14, 15) se očekává, že se počet obyvatel bude zvyšovat, a to díky velkému zájmu developerů o nové pozemky a nemenšímu zájmu nových obyvatel, kteří by zde chtěli bydlet.

Závěrečný účet obce v každém sledovaném rozpočtovém roce byl přebytkový, což znamená, že zastupitelstvo zacházelo s finančními prostředky velmi hospodárně. Lze konstatovat, že byl přebytek natolik vysoký, že mohla obec investovat více peněžních prostředků do nových staveb, životního prostředí, základní i mateřské školy.

V úvodu vznikala otázka, zda rok 2020, kdy začala koronavirová pandemie, která postihla ekonomiku v celém světě, bude mít vliv na hospodaření obce. Opak byl pravdou a i přesto, že lze v tomto roce sledovat více rozpočtových opatření spojené s protikoronavirovými opatřeními, tak obec hospodařila s přebytkem přes 10 milionů korun.

Při komparaci příjmů z místních poplatků, i dotací, s okolními obcemi vycházely Tuchoměřice velmi podobně, přesto bylo zjištěno, že má obec Tuchoměřice velmi nízké místní poplatky, například ve srovnání s obcí Statenice. Z pohledu financování obce by případné zvýšení místních poplatků mohlo obohatit roční rozpočet a zároveň kvůli vysoké životní úrovni

to nemusí vyvolat špatnou zpětnou vazbu od obyvatelstva, pokud to bude správně komunikováno a odůvodněno.

Obec Tuchoměřice během sledovaného období obdržela dotace na důležité projekty (například zvýšení kapacity čističky odpadních vod) ve značné částce, přesto by měla být více aktivní a vyhledávat další různé možnosti dotací do jiných oblastí, kromě infrastruktury. Evropská unie nabízí mnoho možností získat finanční prostředky (dotace) pro obce i jednotlivce, ale je důležité se o takové dotace přihlásit, umět odůvodnit a podílet se tak na zlepšování úrovně například mateřské školy, základní školy nebo obnovit kulturní středisko, které aktuálně v obci chybí a více zapojit samotné občany obce, kteří by mohli přispět svými nápady ke společnému projektu.

Na základě analýzy získaných dat lze konstatovat, že obec Tuchoměřice umí hospodařit s finančními prostředky, vzhledem ke každoročnímu přebytku, což je do určité výše potřebné, kvůli nenadálým situacím, aby byla vytvořena rezerva a nebylo zapotřebí si zřizovat úvěr. Nicméně v rámci doporučení by se měla více zaměřit na výdaje, které by bylo vhodné zvýšit právě ke zvýšení úrovně některých oblastí popsaných v samostatné kapitole této bakalářské práce.

6 Seznam použitých zdrojů

Literatura

CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu. Praha: Transparency International - Česká republika, 2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

Červenka, Miroslav, 2009. Soustava veřejných rozpočtů. Praha: Leges, ISBN: 978-80-87212-11-0.

GALVASOVÁ, Iva. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 978-80-86251-20-2.

HAVLÍKOVÁ, Hana. Působnost obcí a krajů. 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra správního práva a správní vědy. Vedoucí práce Kopecký, Martin.

INSTITUT PRO VEŘEJNOU SPRÁVU PRAHA. Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018. ISBN 978-80-87544-99-0

HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. Základy organizace veřejné správy v ČR. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-096-3.

JURAJDOVÁ, Hana; ŠELEŠOVSKÝ, Jan a kol. Účetnictví, daně, audit a financování územních samosprávných celků a organizací neziskového sektoru. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 136 s. ISBN: 80-210-3583-8.

KADEČKA, Stanislav. Právo obcí a krajů v České republice. Praha: C.H. Beck, 2003. Právní instituty. ISBN 80-7179-794-4.

Kolektiv autorů, 2008. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk, ISBN: 978-80-7380-086-4.

KOPECKÝ, Martin. Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8.

KOPECKÝ, Martin. Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-719-6.

KOUDELKA, Zdeněk. Samospráva. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.

LAJTKEPOVÁ, E. Veřejné finance v České republice: teorie a praxe. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013, 132 s. ISBN 978-80-7204-861-8

MALÝ, Karel. Dějiny českého a československého práva do roku 1945. 2. upr. vyd. Praha: Linde, 1999. ISBN 80-720-1167-7.

- MALÝ, Karel. Dějiny státu a práva v českých zemích a na Slovensku. 2., přeprac. a dopl. vyd. Jinočany: H & H, 1993. ISBN 80-854-6761-5.
- MARKOVÁ, Hana. Finance obcí, měst a krajů. Praha: Orac, 2000, s. 102. Příručky pro praxi a studium veřejné správy. ISBN 80-86199-23-1.
- MARŠÁLEK, Pavel. Protektorát Čechy a Morava: státoprávní a politické aspekty nacistického okupačního režimu v českých zemích 1939-1945. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0302-0.
- NOVOTNÝ, V. Územní samospráva a její organizace. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s, 2005. 63 s. ISBN 8086754421.
- PÁNKOVÁ, Markéta a Jiří MAREK, ed. Reforma veřejné správy v České republice. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2003. ISBN 80-239-0225-3.
- PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. akt. a roz. vyd. Praha: Aspi, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-052-1.
- PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- POCHE, Emanuel; a kol. Umělecké památky Čech. 1. vyd. Sv. 4. Praha: Academia, 1982, s. 111-112.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 9788024727899.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada, 2007. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2097-5.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.
- SCHELLE, Karel. Dějiny české veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-807-3802-035.
- SCHELLE, Karel. Vývoj veřejné správy v letech 1848-1948. Praha: Eurolex Bohemia, 2002. ISBN 80-864-3225-4.
- SCHELLE, Karel. Vývoj veřejné správy v letech 1848-1990. Vyd. 2. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 80-868-6166-x.
- TRHLÍNOVÁ, Zuzana. Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5.

Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář. Praha: C.H. Beck, 2008. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-597-1.

Zákon o obcích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-758-4.

Internetové zdroje

Demografická studie Tuchoměřice. Demografická studie Tuchoměřice [online]. 2018, [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: https://www.outuchomerice.cz/e_download.php?file=data/multipage/editor/editor-1-42-cs_1.pdf&original=Demografick%C3%A1%20studie%20Tuchom%C4%9B%C5%99ice%202018%20final.pdf

Hlídač dotací [online]. 2017 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.hlidacstatu.cz/Dotace/Detail/cedr-28d98a7b75987c4e20c8bb7acb3618f2e42e90ef?qs=ico%3A00241750>

HŮLKOVÁ, Gabriela, Otto MERTENS, Barbora VESELÁ a David KOPPITZ. Současné trendy v partnerství měst a obcí: Sbírka praktických příkladů mezinárodní spolupráce [online]. 1. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2012 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.partnerskamesta.cz/o-twinningu/publikace/publikace-soucasne-trendy-v-partnerstvimest.aspx>

KAMENÍČKOVÁ, Věra. Hospodaření krajů v posledních letech a výhled 2020 [online]. 2020, 27. 10. 2020 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6802550&ht=da%F2ov%FDch+p%F8%EDjm%F9>
KAMENÍČKOVÁ, Věra. Sdílené daně – vývoj a očekávání [online]. 2014, 21.5.2014 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6649698&ht=sd%EDlen%E9+dan%EC>

Obecní úřad Tuchoměřice [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.outuchomerice.cz/obec/informace-o-obci-1/>

PROFIPRESS: moderní obec, 2013. Rozpočet obce. Jak jej odpovědně připravit a schválit. Profi Press: moderní obec [online]. Praha: Profi Press [cit. 2017-07-22]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/rozpocet-obce-jak-jej-odpovedne-pripravit-a-schvalit/>

Územně analytické podklady pro ORP Černošice [online]. 2016 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: http://up.mestocernosice.cz/UAP/UAP_2016/2105ORP_text_2016.pdf

Prameny

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 313/2002 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 367/1990 Sb. Zákon České národní rady o obcích (obecní zřízení)

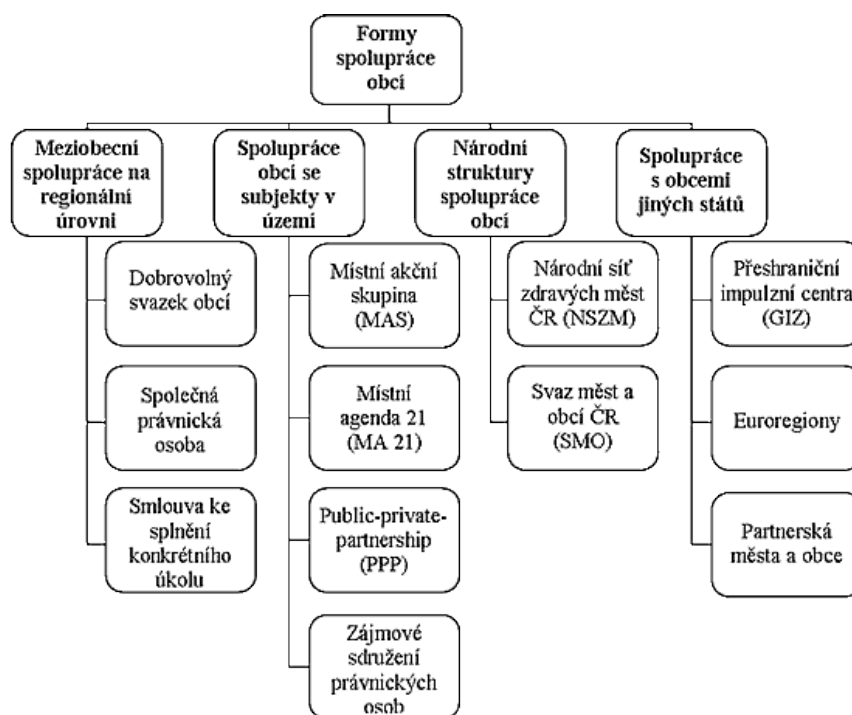
Zákon č. 49/1982 Sb. Zákon České národní rady, kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích

Zákon č. 565/1990 Sb. Zákon České národní rady o místních poplatcích

7 Přílohy

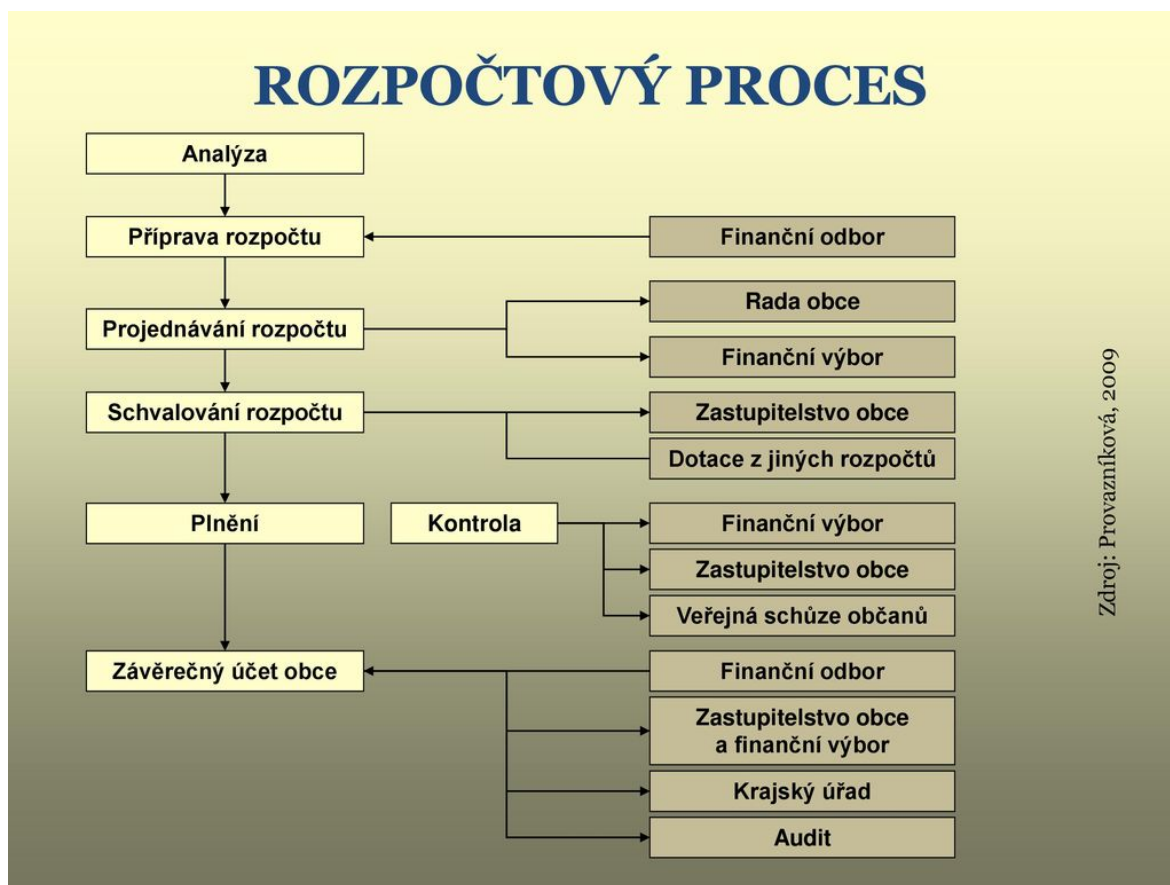
Příloha 1 : Formy spolupráce obce	68
Příloha 2: Rozpočtový proces	69
Příloha 3: Tok finančních prostředků v obci	70
Příloha 4: Schéma výdajové stránky rozpočtu obce	71
Příloha 5: Ústav pro rekonvalescenty v Tuchoměřicích.....	72
Příloha 6: TJ Sokol Tuchoměřice	73

Příloha 1 : Formy spolupráce obce

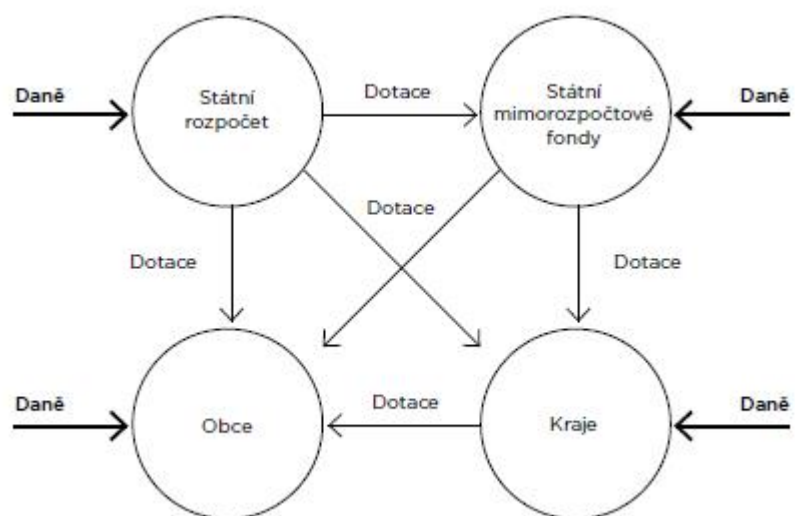
Zdroj: Deník veřejné správy (2008)

Příloha 2: Rozpočtový proces

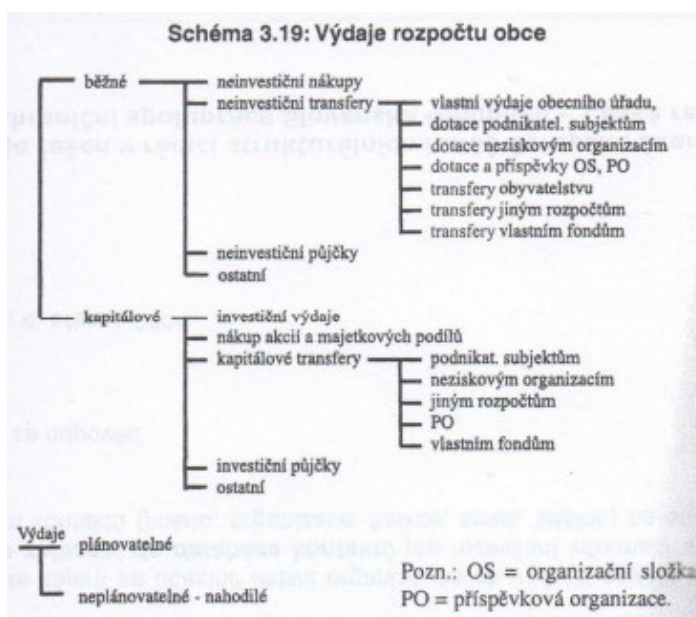
Zdroj: Provozničková (2009)

Příloha 3: Tok finančních prostředků v obci

Zdroj: Peková (2004)

Příloha 4: Schéma výdajové stránky rozpočtu obce

Zdroj: Peková (2004)

Příloha 5: Ústav pro rekonvalescenty v Tuchoměřicích

Zdroj: Obec Tuchoměřice (2019)

Příloha 6: TJ Sokol Tuchoměřice

Zdroj: Strategický plán Tuchoměřice (2019)